

הפמבחה

לחיות באור הפרשה

עם תורה דעתיקה
סתימאה דעתיקה
לאתגליא לעתידי-לבא

י"ז בעז"ה ע"י "מכון אור האורות"
רבינו נחמן מברסלב זיע"א

האורה

B48148@gmail.com

ל'לקוטי-מוהר"ן' על התורה ומועדיה

עם 'לקוטי-תפלות' על הפרשה

- לעשות מהתורה: 'תפלות' - ולהעלות שעשועים כאלו להשם-יתברך שלא עלו לפניו מימות עולם -

גליון 96

פרשת ויחי תשב"א

על-ידי מרה-שורה ועצבות! - והשמחה הוא
רפואה גדולה!

ולעיתיד תתגדל השמחה מאד! - ועל-כן אמרו
רז"ל (ירושלמי סופה פ"ד; ויקרא-רבה יא): "עתידי
הקדוש-ברוך-הוא להיות ראש חולה
לצדיקים לעתיד-לבוא". דהינו: שיעשה
'מחול לצדיקים', והוא יתברך יהיה 'ראש
חולה', כי "שכינה למעלה מראשותיו של
חולה" (שבת יב: גדרים מ.) וכו'.

כי אין להחולה שום חיות, רק השכינה מחיה
אותו. ולעיתיד על-ידי השמחה יתתקן כל
החולאת, ואז יהיה השם-יתברך 'ראש חולה',
דהינו: 'ראש המחול', כי ה'שמחה' היא בחינת
'תקון החולה' כנ"ל. ובשביל זה נקראין
ה'שמחה' וה'רקודין': 'חולה' כנ"ל - כי הם
'תקון החולאת'.

"ויאמר ליוסף הנה אני חולה" (בראשית מח, א)
- מצות 'בקור-חולים' -

ג. ספר-המדות, מצות 'בקור-חולים' - [א]
בזכות 'בקור-חולים', אין מת מתוך יסורין

"ויקרבנו ימי ישראל למות" (בראשית מז, כט)

א. ח"ב עט (ראשי-פרקים' של רבנו ז"ל - ועין
בפנים באור מוהרנ"ת ז"ל על שאר הפרשיות) -
"ויקרבנו ימי ישראל למות" (בראשית מז, כט) -
התאחדות הזמן. "למות" - זה: "בצר לך וכו'
באחרית הימים" (דברים ד, ל - ואולי מרמז על:
"האספו ואנידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית
הימים". בראשית מט, א). "ויקרא לבנו ליוסף"
(שם) - 'תשובה', "שאר ישוב בנך" (ישעיה ז, ג).
"הטמין חרפתו" (על-פי בראשית ל, כג - "אסף
אלקים את חרפתו"). "אל תקברני במצרים"
(בראשית מז, כט) - 'במצר הגרון', בשעת בחינת
"בצר לך".

"וישתחו ישראל על ראש המטה" (בראשית מז, לא)
"מכאן אמרו (שבת יב: גדרים מ.):
שהשכינה למעלה מראשותיו של חולה" (רש"י)

ב. ח"א כד, ב - פשיש קלקול ופגם
בהשמחה, על-ידי-זה באין 'חולאת' וכו'. וכפי
קלקול השמחה והנגון, כן בא 'חולאת'. וגם
חכמי הרופאים האריכו בזה: "שפל החולאת

המתקת-דין קח). **[ב] על-ידי 'בקור-חולים', נצול מ'יצר-הרע' (הרהורים מא). **[ג] על-ידי 'בקור-חולים', הכל מתכבדין בו (פבד כח).****

"ויגד ליעקב ויאמר, הנה בנה יוסף בא אליך, ויתחזק ישראל וישב על המטה" (בראשית מח, ב)

א. ח"א ז, בסוף; ספר המדות, סגלה ח"ב יא - סגלה לחולה, להסתכל על הציצית.

והסוד בפסוק (בראשית מח, ב): **"הנה בנה יוסף בא אליך"**. כי כל אלו התבות מרמזין על הציצית, דהינו: **'מנין החוטין והחליות והקשרים'** (פרייפער חיים, שער הציצית פ"ד).

וזוהו: **"הנה בנה יוסף בא אליך"** - דהינו בחינת **'ציצית' - על-ידי-זה: "ויתחזק ישראל"** (בראשית שם).

[ב'פרייפער-חיים' שם: הנה ה'ציצית' צריך שיהא בה: - חליות, קשרים, פריכות. וסימנם: **'חק"ד'**.

עם ח"י חליות, עם הקשרים, וד' כנפות - גימטריא **'כנ"ף'**. כי כל 'כנף' י"ג חליות, וקמשה 'קשרים' - הרי ח"י. וזה סוד 'כנ"ף' - רצה-לומר: כמנין 'כנ"ף' יש בין הכל. וזהו דרך כלל.

אבל דרך פרט: בכל 'כנף', ט"ל פריכות. ד' פעמים ט"ל פריכות, הם קנ"ו, כמספר 'יוס"ף'. וס' גודלים יש בכל הכנפות - פי ג' קשר אגודל בכל כנף, וי"ב גודלים בכל ציצית, שליש גדיל, וב' שלישי ענף, הרי ט"ו בכל כנף, וד' פעמים ט"ו הם ס'.

וזוה סוד (בראשית מח, ב): **"הנה בנה יוסף בא אליך"** - כמנין **'הנ"ה'** - גודלים. וכמנין **'כנ"ף'** - חליות וקשרים, ו'יוס"ף' - חשבון כל (במצת-שמונים קתב: הרי ב"ן חליות ו'קשרים בכל הכנפות, הרי כמנין 'כנ"ף') הפריכות יחד, ט"ל בכל כנף, והחוטין הם ל"ב והם שזורין, הרי ס"ד, כמנין: **"בא אליך"**. והכל רמז ליעקב. (עירוש עוד).

"ויתחזק ישראל וישב על המטה" (בראשית מח, ב)
- הענין להתחזק עצמו -

"על המטה" - ב' במסרת. "וישב על המטה" (בראשית מח, ב). "והמן נפל על המטה" (אסתר ז, ח) - שה'צדיקים' אפילו בשמן חלשים מתחזקים, שנאמר: **"ויתחזק ישראל וישב על המטה". וה'רשעים' אפילו בתקופת הן נופלין, שנאמר: **"והמן נפל על המטה"**. (בעל-הטורים)**

ב. ח"ב מח - כשאדם נכנס בעבודת-השם, אזי הדרך: שמראין לו 'התרחקות!' - ונדמה לו:

שמרחיקין אותו מלמעלה! ואין מניחין אותו בכל לכנס לעבודת-השם!
ובאמת: כל ה'התרחקות' - הוא רק פלו התקרבות'.

וצריך 'התחזקות גדול' מאד מאד: לבלי לפל בדעתו חס-ושלום, כשרואה: שעוברים פמה וכמה ימים ושנים שמתנגע ביגיעות גדולות בשביל עבודת-השם! - ועדין הוא רחוק מאד, ולא התחיל כלל לכנס לשערי-הקדשה, כי הוא מלא עדין, עביות וגשמיות והרהורים ובלבולים גדולים!

וכל מה שהוא רוצה לעשות בעבודת-השם איזה דבר שבקדשה, אין מניחין אותו! - ונדמה לו: כאלו אין השם-יתברך מסתכל עליו כלל! ואין רוצה כלל בעבודתו!

מחמת שרואה: שהוא צועק בכל-פעם ומתחנן ומתנפל לפניו יתברך: **"שיעזרהו בעבודתו!"** - ואף-על-פי-כן עדין הוא רחוק מאד מאד.

על-כן נדמה לו: **"כאלו אין השם-יתברך מסתכל עליו כלל, ואין פונה אליו כלל - כי הוא יתברך אין רוצה בו כלל!"**

הן על כל אלה וכיוצא בזה: צריך 'התחזקות גדול', לחזק עצמו מאד מאד, ולבלי להסתכל על-כלי-זה כלל! - כי באמת כל ה'התרחקות' הוא רק פלו 'התקרבות' כנ"ל. וכל הנ"ל עבר על כל הצדיקים וכו' וכו'.

והכלל: **אהובי אחי: חזק ואמץ מאד! ואחז עצמך בכל הפחות לשאר קים בעבודתך! ואל תחוש ואל תסתכל כלל על כל הנ"ל, או כיוצא בזה!**
ואם אתה רחוק מאד מאד ממנו יתברך, ונדמה לך: שאתה פוגם בכל שעה ממש נגדו יתברך!

עם-כל-זה - כנגד זה תדע: שאיש בזה שהוא מגשם כל-כך - כל תנועה ותנועה שמנתק עצמו מעט מעט מן גשמיותו ופונה להשם-יתברך - היא גדולה ויקרה מאד מאד.

ואפלו 'נקדה קטנה' מאד שהוא נעתק מגשמיותו אליו יתברך - הוא רץ בזה פמה וכמה אלפים פרסאות בעולמות עליונים וכו' וכו'.

אף-על-פי-כן עליו לעשות את שלו, לעשות מה שיוכל בעבודת-השם, ואל יניח עצמו לפל לגמרי חס-ושלום!

פי כל אלו הנפילות וההירידות והבלבולים וכיוצא בזה - צריכים בהכרח לעבר בהם קדם שנכנסין בשערי הקדשה וכו'. על-כן צריך אז התחזקות גדול נגד ה'בעל-דבר'.

ושמענו מצדיק אמת' שאמר: שאלו היה אומר לו אחד, יהיה מי שיהיה, בעת שעסק בעבודת השם בתחלתו: "אחי, חזק ואחז עצמך!" - הייתי רץ ומזדרז מאד בעבודתו יתברך! - כי גם עליו עבר כל הנ"ל, ולא היה שומע שום התחזקות משום אדם.

על-כן מי שרוצה לכנס בעבודת-השם - יזכר זאת היטב. וחזק עצמך מאד, ועשה מה שתוכל בעבודת השם. וברבות הימים והשנים - תכנס לבטח בעזרתו יתברך לתוך 'שערי הקדשה' - פי השם-יתברך מלא רחמים, ורוצה בעבודתך מאד וכו' וכו'.

ומזה תבין: עד היכן אתה צריך להתחזק, ולבלי ליאש עצמך חס-ושלום, אף אם יהיה מה שיהיה.

ג. והעקר להיות בשמחה תמיד. וישמח עצמו בכל מה שיוכל, ואפלו על-ידי מליד-שטותא, לעשות עצמו בשוטה, ולעשות עניני שטות וצחוק, או קפיצות ורקודים, כדי לבוא לשמחה, שהוא דבר גדול מאד.

ד. עלים-לתרופה (א וישב תקצד) - וכבר אמר הוא ז"ל: שאפלו לחולה המוטל על ערש-דיוי וחלוש מאד אשר כל משכבו נהפך בהליו, אומרים לו: שיתחזק! - לא דין נישט אפ! מאך זיך פרישער! [אל תניח עצמך! תתרגעני!] - וכיוצא בזה.

"ואני בבאי מפדן, מתה עלי רחל בארץ ננען בדרך. בעוד פברת ארץ לבא אפרתה ואקברה שם בדרך אפרתה הוא בית לחם" (בראשית מח, ז)

דע לך: שעל-פי הדבור קברתיה שם, שתהא לעזרה לבניה, כשיגלה אותם נבזר-אדן והיו עוברים דרך שם, יצאת רחל על קברה ובוכה ומבקשת עליהם רחמים (רש"י; בראשית דב"ה פב, י)

ה. ח"ב סז - "על-ידי הבכי, מסתלק מאור העינים" (שבת קנא); שזה בחינת 'שקיעת האור במערב'. פי 'מערב', ראשי-תבות: "רחל מ'בכה על ב'ניה" (ירמיה לא, יד - שערה-פסוקים ירמיה; פרי-עץ חיים, שער תקו-תצות פ"א; ועוד) - פי "שכינה במערב" (בבא-בתרא כה). והשכינה בוכה ומיללת כביכול על

ישראל, בחינת (ירמיה שם): "רחל מבכה על בניה, מאנה להנחם על בניה פי איננו" - שהיא בוכה על צרת ישראל המפזרים בגוים ואינם על מקומם.

וזה בחינת 'פוחל-מערבי', ששם השכינה בוכה ומיללת על 'חרבן בית-המקדש' - פי ב'מערב', שם "רחל מבכה על בניה".

ו"יש 'מאורי-אור' ו'מאורי-אש'" (זהר בראשית כא, ויקהל רח). - והם "זה לעמת זה" (קהלת ז, יד), שפשיש כח ל'מאורי-אור, אזי נכנעין 'מאורי-אש'. וכן להפך: שפשישנעין ונסתלקין 'מאורי-אור' חס-ושלום, אזי מתגברין 'מאורי-אש'.

וזה בחינת 'חרבן בית-המקדש' - בחינת (איכה א, יג): "ממרום שלח אש בעצמותי" - פי נתגברו 'מאורי-אש', על-ידי שנסתלקו 'מאורי-אור', בבחינת: "רחל מבכה על בניה" (ירמיה לא, יד) - פי הבכיה שהשכינה בוכה ומיללת כביכול על ישראל, הוא בחינת 'הסתלקות מאורי-אור', ואזי מתגברין חס-ושלום 'מאורי-אש', בחינת: "ממרום שלח אש".

וזה בחינת (זהר משפטים צה): "עולמתא שפירתא דלית לה עינין".

פי "רחל היתה יפת-תאר ויפת-מראה" (בראשית כט, יז). ועל-כן עקר ה'הולדה' של ה'צדיק', שהוא בחינת 'יוסף', שהיה "יפה-תאר ויפה-מראה" (שם לט, ו), בחינת ה"פאר והיפי של העולם" - הוא מ'רחל'.

אבל עכשו בגלות אחר החרבן, היא בבחינת: "רחל מבכה על בניה" - ועל-כן היא בחינת: "עולמתא שפירתא דלית לה עינין" - פי "מאור עינים, נסתלקין על-ידי הבכי".

"שכל את ידיו" (בראשית מח, יד)

ו. ח"א כד, ה - עקר ה'ברכה' שנשפעין מ'הידים', הם 'שכל'. וכשבאים למטה, נעשים לכל אחד ואחד כפי רצונו, כמו שכתוב (תהלים קמה, טז): "פוחת את ידך ומשביע לכל חי רצון".

בכך מי שהוא 'בעל-נפש' - צריך לכונן רצונו, שימשיך 'ברכת שכל', בבחינת (בראשית מח, יד):

"שפל את ידיו", ובבחינת (שמות טו, יז): **"מקדש ה' פוננו ידיך"**.

"המלאך הגאל אתי מפל רע, יברך את הנערים. ויקרא בהם שמי ושם אנתי אברהם ויצחק, וידגו לרב בקרב הארץ" (בראשית מח, טז)

ז. ח"א ד, בסוף - **"והזינן האי פורא"** (בבא בתרא עג:) - **"ישראל מכוין בשם דגים, כמו שכתוב (בראשית מח, טז): 'וידגו לרב בקרב הארץ'."**

ח. ח"א לז, ד - פתוב ב'זהר' (הקדמה א: - על שיר השירים ב, יב): **"הנענים נראו בארץ - אלין אבות העולם. עת הזמיר הגיע - פד אתא עדן לקצצא חיביא מן עלמא. וקול התור נשמע - דא קלא דינוקא דרביא דלעי באורייתא, כמו שכתוב (שם א, יא): 'תורי זהב, וכתוב (שמות כה, יח): 'ועשית שנים פרבים זהב' - על ידי קלא דינוקא דרביא, נתגלו האבות בעולם להגן"**. [עד כאן לשון הזהר].

ואימתי יתגלון האבות בעולם? - על ידי אוירא דארץ ישראל, ועל ידי "הבל שאין בו הטא" (שבת קיט:), שהיא בחינת "הבל פיהם של תינוקות" (שם). פי כן נתפרכו תינוקות, כמו שכתוב (בראשית מח, טז): "הוא יברך את הנערים, ויקרא בהם שמי ושם אנתי" - שעל ידי התינוקות, נתגלו האבות להגן.

ועל ידי 'צדקה דארץ ישראל' - תכלל עצמה באוירא דארץ ישראל, אוירא הקדוש, שהוא בחינת "הבל שאין בו הטא".

ט. ח"ב א, ו - על ידי בנין ירושלים, דחינו: **תקון שלמות היראה שבלב' - נברא 'מלאך' שמשפיע נבואה לכלי הנבואה.**

פי ה'נבואה' באה מבחינת פרובים, בבחינת (במדבר ז, פט): 'וישמע את הקול מבין שני הפרבים' ו'פרובים' הם 'אנפי זוטרי' (זהר בראשית יח:), והם נשפעים מן ה'מלאך', בבחינת (בראשית מח, טז): **"המלאך הגאל אתי מפל רע, יברך את הנערים" - שהם 'אנפי זוטרי', בחינת 'פרובים'.**

וזה ה'מלאך' שרשו מ'יראה' - פי זה אותיות 'מלאך' - ראשי תבות: "פי אין מ'הסוד ל'יראיו" - ואזי נמשכת נבואה, ואפילו 'קטנים'

יכולין להתנבאות, בבחינת (יואל ג, א): 'ונבאו בניכם ובנותיכם'."

"ואני נתתי לך שנים אחד על אחיה, אשר לקחתי מיד האמרי בחרבי ובקשתי" (בראשית מח, כב)

י. ח"א ב, א-ב-ג-ד-ה - עקר פליזינו' של 'משיח', הוא ה'תפלה', שהוא בחינת 'הטם', כמו שכתוב (ישעיה מח, ט): **"ותהלתי אחטם לך" - ומשם עקר חיותו, וכל מלחמתו שיעשה וכל הפכישות שיכבש, הכל משם וכו'.**

וזה עקר פליזינו', כמו שכתוב (בראשית מח, כב): "בחרבי ובקשתי", ופרש רש"י: "תפלה ובקשה" (והוא גמרא בבבא בתרא קכג.) - וכמו שכתוב (תהלים מד, זט): "פי לא בקשתי אבטח וכו', באלקים הללנו", בחינת: "ותהלתי אחטם לך".

וזה ה'פליזין' - צריך לקבל על ידי בחינת 'יוסף', הינו: 'שמירת הברית', כמו שכתוב (תהלים מח, ד): "הגור הרבך על ירך", וכמו שכתוב (תהלים קלב, יא): **"מפרי בטןך אשית לכסא לך" - זה בחינת 'משיח', בחינת 'תפלה'. "אם ישמרו בניך בריתי" (שם שם, יב), הינו: על ידי בחינת 'יוסף'.**

ו'יוסף' ששמר את ה'ברית' - נטל את ה'בכורה', שהוא בחינת 'עבודת התפלה', בחינות: "פי שנים" (דברים כא, יז).

פי ה'תפלה' הוא "פי שנים". שנים, שיש בהם שבהו של מקום' וישאלת צרכיו.

והוא בחינות (שם קמט, ו): "וחרב פיפיות בידם", בחינות 'שתי פיות', בחינות "פי שנים".

ונטל מ'ראובן', על ידי: "שהפל יצועי אביו" (בראשית מט, ד; דברי הימים א ה, א) - פי היא תלוי ב'שמירת הברית'.

ועל כן 'יוסף' - בשביל שזכה לבחינת 'תפלה', שהיא בחינת "תהלתי אחטם", בחינת חיות הנמשך מ'נוקבא דפרדשקא" (זהר נשא קל: - על כן נקרא (בראשית מט, כב): "בן פורת יוסף" - שהם בחינת 'תרפ"ו אורות', שהם שבעה שמות: ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן קס"א קנ"א קמ"ג, שעולים: תרפ"ו, שמקבל מ'נוקבא דפרדשקא', פי 'פרדשקא' בגימטריא תרפ"ו) (עמקת המלה, שער שבע תקונים פי"א - ועין 'שער הפסוקים' פרשת וישב ופרשת ויחי;

יעוד: בענין 'פותר' ו'פור'ת, 'ש'יוסף' הוא 'פותר' החלומות (וכו).

ומי שזכה ל'חרב' הזה - צריך לידע: איך ללחם עם ה'חרב', שלא יטה אותה לימין או לשמאל, ושיהא "קולע אל השערה ולא יחטא" (לשון הכתוב שופטים כ, טז).

וזה אי-אפשר אלא על-ידי בחינות 'משפט' וכו', הינו: שקולע עם 'כלי-זינו' אל המקום הצריך, ואינו מטה לימין ולא לשמאל אלא לאמצע. וזה בחינת (תהלים קיב, ה): "יכלכל דבריו במשפט".

ובשביל זה קבל 'יוסף' את ה'בכורה' דיקא מ'יעקב', כמו שכתוב (בראשית מח, כב): "ואני נתתי לך" וכו' - "אני" דיקא, שהוא בחינת 'משפט' [פי 'יעקב' הוא מדת ה'תפארת' שהוא ה'משפט', כמבאר בזהר הקדוש כמה-פעמים].

וזה (תהלים פא, ה): "כי חק לישראל הוא" - בחינת 'ברית', כמו שכתוב: "חק בשארו שם" (שבת קלז: - ברכת ברית-מילה). "משפט לאלקי יעקב" (תהלים שם). הינו: שצריך 'יוסף', לקבל זאת ה'חרב' מבחינת 'משפט', כדי ש"יכלכל דבריו במשפט".

ועל-ידי 'צדקה', אוחזין במדת ה'משפט' וכו' - פי 'צדקה' הוא על-ידי 'משפט', כמו שכתוב (תהלים עה, ח): "אלקים שפט, זה ישפיל וזה ירים" - "שמוריש לזה, ומעשיר לזה" (שמות-רבה לא, יד; במדבר-רבה כב, ז). וכשנותן 'צדקה' - הוא בבחינת: "זה ישפיל", שמחסר ממונו. "וזה ירים", שמעשיר לעני. נמצא: שאוחז על-ידי-זה במדת 'משפט'.

וזה שאמרו חז"ל (בבא-בבא קמ"ג): "למה נתן יעקב את הבכורה ליוסף, בשביל שכלכל אותו. משל לבעל-הבית שגדל יתום בתוך ביתו וכו'" - כמו שכתוב (בראשית מז, יב): "ויכלכל יוסף את אביו ואת אחיו לחם לפי הטף".

ועל-ידי ה'צדקה' שעשה - נתן לו 'יעקב' שהוא בחינת 'משפט': את ה'בכורה' שהוא בחינת 'תפלה' - כמו שכתוב (בראשית מח, כב): "ואני נתתי לך שכם" - "אני" דיקא, שהוא בחינת 'משפט'.

ועקר של ה'מחשבות-זרות', הם על-ידי 'קלקול המשפט' - פי 'משפט' הוא בחינת 'עינין' וכו', ועל-ידי 'קלקול משפט', בא קלקול ל'עינין' וכו', זה בחינת 'מחשבות-זרות' שבתפלה, שהם (תקוני-זמר נ:): "ענין דמכסין על עיניו, כמו שכתוב (איכה ג, מד): 'סבותה בענין לך מעבור תפלה'".

ולעתיד שיתקן בחינת 'משפט' וכו' - אזי יתעבר ענין דמכסין על עינא, כמו שכתוב (ישעיה נב, ח): "כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון".

ובשביל זה נקרא 'יוסף' (בראשית מט, כב): "בן פרת עלי עין".

יא. ח"א ט, ב - 'יעקב' שהוא כלול כל השנים-עשר שבטים, והיה יודע כל מטה ומטה בשרשו - בשביל זה פתיב בה (בראשית מט, לג): "ויאסף יעקב רגליו אל המטה".

"רגליו" - זה בחינת 'תפלה', כמו שכתוב (תהלים פה, יד): "צדק לפניו יהלך". הינו: שהיה מאסף כל התפלות, כל אחת לשרשה.

גם היה כח בידו לתן חלק מחלקי עולם ל'יוסף', כמו שכתוב (בראשית מח, כב): "ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך" וכו' - פי על-ידי תפלתו היה משפיע חיות לכל שלשה חלקי עולם, שהם: א) 'עולם השפל', ב) 'עולם הפוכבים', ג) 'ועולם המלאכים'. (רמב"ם הלכות יסודי-התורה ג, ג; רבנו-בחי בראשית ב, א).

וזה: 'שכ"ם': ש'פל, פ'וכב, מ'לאך - פי כל-זה זכה על-ידי 'תפלתו', כמו שכתוב (שם): "אשר לקחתי מיד וכו', בתפלתי ובקשתי" [על-פי רש"י על "בחרבי ובקשתי"].

יב. ח"א ט, ד - "אתלויין בהדן ההוא טיעא, ושקיל עפרא ומזרח" (בבא-בבא קמ"ג).

"ואתלויין בהדן ההוא טיעא" - שקשרנו עצמנו עם 'צדיק-הדור' שהוא בחינת 'משיח', 'כלליות התפלה' (עין בפנים ענין 'ההוא טיעא' שפרמז ל'צדיק-הדור').

"עפרא" - זה בחינת 'תפלה', כמו שכתוב (ישעיה מא, ה): "יתן פעפר חרבו". ו'חרב' זה בחינת 'תפלה', כמו שכתוב (בראשית מח, כב): "בחרבי ובקשתי".

"ומזרח" - פי יש לו כח הזה להרית, על-ידי שהוא כלול כל התפלות, וכתוב (ישעיה מח, ט): "ותהלתי אהטם לך".

יג. ח"א מב - 'אותיות התפלה היא ה'שכינה', כמו שכתוב (תהלים נא, יז): **"אִדְנִי שְׁפַתִּי תִפְתַּח"** - ש'ה'דבור' הוא שם 'אִדְנִי'. ונקרא: **'קשת, כמו שפרש רש"י** (בראשית מח, כב): **"בחרבי ובקשתי" - לשון תפלה.**

"האספו ואגידה לכם וגו'. הקבצו ושמעו בני יעקב, ושמעו אל ישראל אביכם" (בראשית מט, א-ב) גלה להם: שעקר יסוד תקון העצה - הוא בחינת 'הקבצו'. הינו: שיהיה אחדות ואהבה ושלום בין ישראל (לקוטי הלכות, תענית ד, יג) - **ענין ה'קבוץ הקדוש' של הצדיק האמת -**

טו. ח"ב ה, טו - על-ידי 'קבוץ התלמידים' אצל ה'רב' - נתקבץ ונתלקט 'חלקי האמונה' (עיר-שם באות ד-ה). ועל-כן נקרא למוד הרב עם התלמידים 'ישיבה', על-שם 'קבוץ חלקי האמונה, שהוא בחינת (שמות טז, לה): **"ארץ נושבת"**, בחינת (תהלים לו, ג): **"שכן ארץ ורעה אמונה"**, הפך (ירמיה ב, ב): **"ארץ לא זרועה"**, שהיא בחינת 'פגם אמונה' (כמבאר שם באות א: 'סדר הזרעים' הוא על-ידי 'אמונה, בבחינת: "אמונה זה סדר זרעים". שבת לא. - שעל-ידי 'אמונה' נעשה הסדר של הזרעים לפי הזמן והמקום).

כי ה'רב' הוא משגיח על 'חלקי האמונה' של כל אחד ואחד, לקבצם ולהעלותם, בבחינת (תהלים קא, ו): **"עיני בנאמני ארץ, לשבת עמדי"**, בחינת 'ישיבה, בחינת: **"ארץ נושבת"**, וכנ"ל.

נמצא: שבחינת 'אמונה' נתתקן על-ידי רבי עם תלמידים'.

גם נתחדש ונתתקן ה'מח' - כי 'מח התלמידים' נתתקן ונתחדש על-ידי ה'רב'. וגם 'מח הרב' נתחדש על-ידי ה'תלמידים', כמו שאמרו (תענית ז, מכות י): **"ומתלמידי יותר מכלם"**.

ועקר זמן ה'קבוץ' - הוא ב'ראש-השנה, שהוא בחינת 'ראש', שאז הוא בחינת 'תקון-המחין כנ"ל'.

והם מאירין ומחזקין זה את זה. דהינו: כי גם בהרב עם התלמידים פשמתקבצים, יש כל בחינות החמשה חושים של המוח וכו' (עיר-שם ענין החמשה חושים בפרטיות. ועיר-שם באות יד, ענין החמשה חושים שנמצאים בבחינת ראש-השנה).

טז. ח"ב ה, ו - וזה בחינת ה'קבוץ של ישראל'. כי כל מה שנתקבצין ונתרבין ביותר נפשות ישראל ביחד, נתרבה ונתגדל ביותר מאד מאד בית התפלה. כי "שלוש אבנים, בונות ששה בתים. ארבע אבנים, בונות עשרים וארבעה בתים. חמש, מאה ועשרים בתים וכו'. עד שאין הפה יכול לדבר והלב לחשב, כדאיתא ב'ספר-יצירה' (פ"ד מ"ב).

"האספו ואגידה לכם את אשר יקרא

אתכם באחרית הימים" (בראשית מט, א)

"בקש לגלות את הקץ, ונסתלקה ממנו שכינה" (רש"י: בראשית ד"ה צ"ה)

יד. חיי-מוהר"ן תקנז - לענין ה'קצים': שיש כמה גדולים שמשבין 'קצים', ואומרים שראוי שיבוא משיח באותו הקץ שהם אומרים, כמו שארע בזמננו שהיו אומרים על כמה פרטים שאז יבוא משיח, וכן בדורות שלפניו.

ורבנו ז"ל לא היה מסכים עליזה ככל. ואמר: **שבכל-זמן שאומרים איזה קץ, אז בודאי לא יבוא משיח בשום אופן באותו הקץ שהם אומרים!** - וכבר מבאר בזהר-הקדוש (זהר-חדש בראשית): **"שמקלל מאד כל המחשבי קצין, פי אין בן דוד בא אלא בהסחה-הדעת"** (סנהדרין צו).

והנה עכשו אומרים העולם שיבוא משיח בשנת ת"ר, ונדמה להם שיש רמזים בזהר-הקדוש עליזה (נרא קיז). - ובאמת אז בודאי לא יבוא בשום אופן, ויכול להיות שיבוא קדם לשנת ת"ר או לאחריו, אבל בשנת ת"ר לא יבוא בשום אופן! - מאחר שהעולם מצפין לאותו הזמן. רק **"בא יבא לא יאחר"** (חבוקוק ב, ג) במהרה בימינו בהסחה-הדעת **לגמרי!** - הינו: שלא יחשבו ככל על אותו הקץ שיבוא, ופתאום יבוא במהרה בימינו אמן.

[וב'אבני-הברזל, שיחזות-וספורים ממוהר"ן ז"ל כ: בשנת ת"ר דברו בני העולם: **"שיבוא משיח בשנה זו!"** - ואמר מוהר"ן ז"ל: **"שבודאי לא יבוא בשנה זו!"** - ומה שכתוב בזהר (נרא קיז): **"שבשנת ת"ר יפתחון תרעי דחבמתא!"** [יפתחו שערי החכמה] - הכונה: שמהיום אם יתחיל אדם דבר שבקדשה, יוכל לגמור!]

וזה לשון ספר 'זהר-חי' (להרבי-הקדוש מקאמאנא זיע"א) על הזהר הנ"ל: **"ואז יתפתחון תרעי דחבמתא למי שירצה לעסק בחכמה, יהיה כמעין ממש הנובע וכו', ובכאן אינו מדבר כלל מביאות משיח, אלא מהתגלות חכמות ורזי התורה"**.

נמצא: שכל מה שנתוסף אבן אחת, נתרבין הפתים ביותר מאד מאד בכפלי-כפלים כנ"ל. והנפשות הם בחינת 'אבנים', בבחינת (איכה ד, א): "תשתפכנה אבני קדש" וכו'. וה'פתים', זה בחינת (ישעיה נה, ז): "כי ביתי בית תפלה".

נמצא: שכל מה שנתוסף ונתרבה 'נפש אחת' לה'קבוץ של ישראל' - נתרבה ונתגדל מאד 'בית התפלה'. פי עכשו בשנתוסף עוד נפש אחד להקבוץ, נעשין צרופים אחרים חדשים הרבה מאד מאד, כפלי-כפלים כמה וכמה פעמים, כנ"ל.

ועל-כן בשנתוסף שכן מישראל, כגון במקום שדרים שם יהודים - אזי נתרבה ונתגדל התפלה במאד מאד, כי נתוסף נפש אחת להקבוץ כנ"ל.

ועל-ידי רבוי-התפלה, על-ידי-זה 'סליחת-העוון', שהוא בחינת 'רפואה'. וזה בחינת (ישעיה לג, כד): "ובל יאמר שכן חליתי" - כי על-ידי שנתוסף 'שכן', נצולין מהחולאת. פי: "העם הישב בה נשוא עוון" (שם) - כי על-ידי ה'שכן' נתרבה ה'תפלה', ואזי הוא בחינת 'נשיאות-עון' כנ"ל. ועל-ידי-זה בא 'רפואה', ונתבטל ה'חולאת', כנ"ל.

יז. ח"ב מ - כשאחד מישראל נתקרב להשם-יתברך, ונתוסף עוד ישראל שרוצה לעבדו יתברך, וכל מה שנתוספין יותר רבים מישראל שרוצים לעבדו ולהתקרב אליו, אזי נתגדל ונתוסף יותר 'התפארותו יתברך' שמתפאר בעמו ישראל המתקרבים אליו.

ועל-ידי-זה ה'התפארות', נעשין תפלין מחין. ומזה נעשה 'קדשת ארץ-ישראל', בחינת "אוירא דארץ-ישראל מחכים" (בבא-בתרא קנח:), על-ידי 'עיני השגחתו' (עין בפנים).

אך מי שיכול לראות זאת ה'התפארות', שמתפאר השם-יתברך בעמו ישראל - אזי הוא מקבל בחינת 'פאר' ו'מחין', מן זאת ה'התפארות' שרוצה, ונעשין אצלו גם-כן בחינת 'תפלין', ונכנסין לפנים, ובוקעין בעינים, ואזי נעשין עיניו גם-כן בבחינת (דברים יא, יב): "עיני ה'".

ואזי בכל-מקום שהוא מסתכל ורואה, נעשה שם גם-כן בחינת: "אוירא דארץ-ישראל מחכים", פי עקר 'קדשת ארץ-ישראל' הוא רק מבחינת 'עינים', על-ידי 'השגחת השם יתברך', ומחמת שמתפלל

בארץ-ישראל תמיד, כמו שכתוב (דברים יא, יב): "תמיד עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה".

אבל מי הוא זה שיכול לראות את השם-יתברך, שיכול לראות התפארותו יתברך?!

אמנם מי שרואה ה'צדיק-האמת' שמקרב בני-אדם לעבודתו יתברך, והוא עקר 'התקרבות ישראל לאביהם-שבשמים', נמצא: שהוא בעצמו ה'התפארות' שמתפאר השם-יתברך בעמו, כי על-ידו כל ההתקרבות וההתפארות.

אזי מי שמסתכל בו! ועקר הדבר בעת הקבוץ! בעת שמתקבצים אליו העולם הבאים לשמע את דבר השם! וביותר, בראש-השנה - שאז הוא הקבוץ הגדול! - אזי ה'התפארות' גדול ביותר! מחמת שמתקבצים הרבה בני-אדם החפצים להתקרב אליו יתברך.

ואזי נתגדל ונתוסף פאר ויפי הצדיק, כי הוא בעצמו ה'התפארות' כנ"ל.

אזי מי שמסתכל באמת בזה הצדיק-האמת - מקבל גם-כן מן ה'התפארות' הזאת, ונעשין אצלו גם-כן בחינת 'תפלין מחין', כנ"ל. ואזי נעשין 'עיניו' גם-כן כנ"ל בבחינת "עיני ה'". ואזי גם בכל-מקום שהוא מסתכל, נעשה גם-כן בחינת ארץ-ישראל, בחינת: "אוירא דארץ-ישראל מחכים", כי הוא מחכים האויר על-ידי הסתפלותו בעיניו הנ"ל, שנעשין מן ה'התפארות' כנ"ל.

וזה פרוש (ישעיה לג, יז): "מלך בפינו תחזינה עיניך" - הינו: כשתזפה לראות "מלך בפינו", דהינו: הצדיק בפינו ותפארתו, דהינו: בעת הקבוץ, שאזי הוא יפיו ותפארתו כנ"ל - על-ידי-זה: "עיניך תראינה ארץ מרחקים" (שם), בחינת ארץ-ישראל, בחינת "אוירא דארץ-ישראל מחכים". פי ה'חכמה' נקרא 'מרחקים', כמו שכתוב (קהלת ז, כג): "אמרת אחרת היא רחוקה".

הינו: שעל-ידי-זה שתראה הצדיק בפינו ותפארתו - על-ידי-זה בכל מקום שתראה בעיניך, יהיה נעשה בחינת "אוירא דארץ-ישראל מחכים". וזהו: "עיניך תראינה ארץ מרחקים", כנ"ל.

יח. שיחות-ה'רן קנו - ואין ספק שלא ימצא אז קבוץ פמונו היום, שנמצאים כמה בני-אדם

שמתקבצים יחד, שחפצים באמת לשמע דבר השם. ואף-על-פי שיהיה אז איזה פשרים בדור, אך יהיו מפזרים.

יט. חיי-מוהר"ן רה (אחר שהזכיר שם ענין הפתים הנ"ל בתורה ח"ב ח) - ועל-פי-זה ראה והבן והבט: גדל השעשועים והצורופים והחדושים והתפלגות היקרים ונפלאים ונוראים, הנעשים בכל עת ובכל שעה על-ידי נפשות ישראל, על-ידי הצדיק הגדול האמתי העוסק לקבץ נפשות ישראל, להכניסם ולקרנם אל הקדשה.

ודע: שיש אבנים בחינת 'נפשות' שמשלבים בחוצות, בחינת (איכה ד, א): "תשתפכנה אבני קדש בראש כל חוצות". אבל כשנתוספין אבנים, ונעשין 'פתים חדשים' כנ"ל - אזי מכניסין בתוך אלו ה'פתים' את ה'אבני קדש' שהיו משלכין ב'ראש כל חוצות' - כי נכנסין ונאספין בתוך אלו ה'פתים' החדשים שנעשו כנ"ל, והבן.

כ. ספורי-מעשיות, מעשה יב מבעל-תפלה - והנה עתה חזרו ונתקבצו כל ה'קבוץ-הקדוש' יחד, ושלחו את ה'בעל-תפלה' אל ה'מדינות הנ"ל (הינו: המדינות של הפתות הנ"ל, שפזרו להם מדות-רעות הנ"ל לתכלית) לתקן אותם, ולטהר אותם, להשיבם משטותם, כל מדינה ומדינה משטות וטעות שלהם, כי כלם תעו ונבוכו כנ"ל.

ועתה היה בודאי כח ביד ה'בעל-תפלה' לילך אליהם ולהשיבם - כי קבל כח ורשות מן המלכים של כל המדינות הנ"ל, כי פאן היו כל המלכים שלהם, כנ"ל (כי ה'קבוץ-הקדוש' הזה של המלך שחזרו עתה ונתקבצו, כלם היו מלכים על כל המדינות של הפתות הנ"ל). והלך ה'בעל-תפלה' בכחם, לטהרם, ולהחזירם בתשובה.

כא. לקוטי-הלכות, קריאת-התורה ו, נח - צריכין לזה זכיה גדולה: שיזכה להתחבר ולכלל נפשו בתוך נפשות ישראל של בני-צבור הגונים, אשר על-ידם נמשך בחינת רוח נבואה אמיתית, שהוא בחינת נתינת התורה. וזהו בחינת מה שכתוב שם בתורה (ח"ב ח): "שצריכין לחפש ולבקש מאד מאד את ה'צדיק-האמת' שיכול להמשיך בחינת רוח נבואה' על-ידי 'קבוץ נפשות ישראל'!

ועל-כן בכל-יעת שבאים לשמע קריאת-התורה בצבור, צריכין לכוון: שתהיה נפשו נכללת בכל

נפשות ישראל, שהצדיקים-אמתיים שבכל דור ודור עוסקים לקבצם ולכללם יחד, שמשם נמשך בחינת 'קבלת-התורה' בכל דור ודור, שזה עקר בחינת 'קדשת הצבור', כשהם מקבצים ומחברים וכוללים נפשותם יחד על-ידי הצדיק הרבי האמתי שבכל דור ודור, שהוא נקרא 'רועה ישראל', בחינת (ישעיה מ, יא): "רועה עדרו ירעה, בזרועו יקבץ טלאים, ובחיקו ישא עלות ינהל".

ומהצדיקים הרועים האמתיים האלו שבכל דור - מקבלים כל צבור וצבור, בכל מקום שהם מתקבצים לקרות בתורה ולעסוק בה, אבל כל יחיד ויחיד צריך להכין את עצמו הרבה לזה - שיזכה שתהיה נפשו נכללת בתוך הצבור-הקדוש הזה שנכללים יחד על-ידי הרבי-האמת שבכל דור.

כב. לקוטי-הלכות, קריאת-התורה ו, נח - "משה קבל תורה מסיני, ומסרה ליהושע, ויהושע לזקנים, וזקנים לנביאים" וכו' (אבות פ"א מ"א) - בכל דור ודור שנמשכה התורה אלינו על-ידם, עד היום הזה - בכלם היה עקר המשכת התורה על-ידי 'קבוץ הישיבות הקדושות' אצל רבם האמתי, שעל-ידי-זה נכללו נפשותם יחד, שעל-ידי-זה נמשך בחינת 'קבלת-התורה' בכל דור ודור.

כג. לקוטי-הלכות, קריאת-התורה ו, נח - אפלו משה רבנו בעצמו, שקדשתו ומעלתו היתה גבוה מאד מאד - אף-על-פי-כן לא היה יכול לעלות לה' ולהמשיך תורה, כי אם על-ידי 'קבוץ נפשות ישראל' אליו, וכמו שאמרו רז"ל (ברכות לב. - על שמות לב, ז): "לך רד", "כלום נתתי לך גדלה אלא בשביל ישראל".

וכל הפגם שלו בענין 'הפאת-הצור', שעל-ידי-זה לא זכה לכנס לארץ-ישראל - היה בענין זה: שסלק אז תפלתו, ולא קשרה פראוי עם כלל נפשות ישראל (כמבאר בהתורה ח"א כ 'תשעה תקונין'). מפל-שפן וכל - שפן אנשים פשוטים, מפל-שפן הנמוכים והגרועים ביותר, שכל תקונם: שיבקשו מהשם-יתברך תמיד, ויכונו בכל עבודתם: שיזכו להתקשר עם הצבור-הקדוש וכו', כנ"ל.

כד. לקוטי-הלכות, נטילת-ידיים-לסעודה ו, ק - "הקבצו ושמעו בני יעקב" (בראשית מט, ב). להורות: שעקר התקון "באחרית הימים" (שם פסוק א)

- הוא על-ידי הקהלה והקבוץ יחד אל הרועה האמתי.

כה. לקוטי הלכות, ברפת הודאה ו, נג -

"הקבצו" (בראשית מט, ב). עקר התקון על-ידי ה'קבוץ של ישראל' שזהו בחינת 'שלוש' - שיתקבצו וישמעו אל בחינת 'עקב וישראל', שהם בחינת הצדיקים האמתיים, שעל-ידי-זה סוף כל סוף תבוא הגאולה השלמה על-ידי עצם פחם.

כו. לקוטי הלכות, תענית ד, יג - "הקבצו

ושמעו בני יעקב" (בראשית מט, ב) - "הקבצו" דיקא. שגלה להם: **שעקר יסוד תקון העצה, הוא בחינת "הקבצו".**

הינו: שיהיה אחדות ואהבה ושלוש בין ישראל - שיתקבצו יחד לדבר זה עם זה מהתכלית האחרון, ועל-ידי-זה יזכו לשלמות העצה, פי "ישראל ואוריתא בלא חד" (זהר אחרי עג), כפי השלוש והאחדות שבין ישראל, כמו בן נתאחד העצה יחד, שהוא בחינת ה'תורה' שנקראת 'עצה'.

פי שנים-עשר אבני יעקב, שהם 'כלל-ישראל', הם בחינת "שנים-עשר בני יעקב", שנכללו יחד ב'אבן שתיה', שזהו בחינת 'שלמות העצה' שכל זה תלוי באהבה ושלוש, בחינת "אנן בחביבותא תליא" [אנחנו תלויים באהבה] (זהר נשא אדר-ארבא קכח).

כז. לקוטי הלכות, פריה ורביה ה, ד -

"הקבצו ושמעו בני יעקב" וכו' (בראשית מט, ב). ובתחלה אמר "האספו" (שם פסוק א). והחלוק בין 'אספה' ל'קבוץ' הוא: פי 'אספה' נאמר על אספת הקהל שאינם רחוקים מאד זה מזה וכו', אבל שם 'קבוץ' נאמר על 'קבוץ הרחוקים' מאד מאד בקצה הארץ וכו'.

ועל-כן בתחלה אמר יעקב לשון 'אספה' - "האספו ואגידה לכם" וכו' - שסבר: שעל-ידי האספה לבד של בניו הקדושים שכלם צדיקים, יוכל לגלות ולקרב קץ הגאולה.

אבל השכינה נסתלקה הימנו, ואז הבין: שאי-אפשר להביא הגאולה על-ידי בחינת 'אספה לבד, דהינו שיאסף הצדיקים לבד, פי השם יתברך חושב "לבב ידח ממונו נדח" (שמואל-ב יד, יד), וכל עפוב הגאולה ואריכות-הגלות, הוא מחמת רבוי רחמנותו על כל הרחוקים והנדחים מאד, שצריכין להתממה

ולחכות עד שישמעו הרחוקים ויבואו ויתוספו על הקבוץ הקדוש של ישראל וכו'.

וזהו שאמר אחר-כך: לשון 'קבוץ': **"הקבצו ושמעו"** וכו'. שאמר: 'עתה אני מבין שעקר הגאולה תלויה על-ידי בחינת **"הקבצו"** וכו', דהינו: על-ידי שיתקבצו הרחוקים מאד הנקראים 'נדחים', בחינת "מקבץ נדחי ישראל" וכו', על-ידי-זה דיקא יתגדל ויתרבה הקבוץ-הקדוש; בתוספות שכנים הרבה שהיו מתחלה רחוקים שעל-ידי-זה יתרבו הפתים עד אין קץ, שעל-ידי-זה יכמרו רחמיו יתברך ויחיש לגאלנו. [עיר-שם המשך דבריו הנעימים והמתוקים].

כח. לקוטי הלכות, נזקי-שכנים ד, יא -

הפּלל: מי שרוצה לחוס על חייו, ולהסתכל על התכלית, למען ייטב לו לעד, צריך להשתדל בכל כחו: שיהיה על-כל-פנים 'שכן', לכל מקום שמוצא איזה קבוץ של פשרים ויראיי-השם המקרבים לצדיקי-אמת, העוסקים לגשת אל הקדש, ולהתפלל בכונה ובכח וכו'. פי צריכין לזהר מאד: "להיות נטפל לעושי מצוה" (סנהדרין ט). וכמו שאמר דוד (תהלים קיט, סז): "חבר אני לכל אשר יראוך ולשמרי פקודיך".

פי אין ערך להעבודה שיעבד האדם בעצמו, אפלו כל היום, אם הוא חלוק מיראיי-השם האמתיים - לנקדה-טובה אחת שעושה, כשמצטרף ומתחבר לקבוץ היראים באמת.

פי "טוב לצדיק טוב לשכנו" (ספח נז). פי כשמתחבר לקבוץ הפשרים והיראים, הוא בבחינת תוספת שכן אליהם, שעל-ידי-זה מתרבה ומתגדל 'בית התפלה', אלפי אלפים ורפי רבבות לאין קץ.

ועל-כן מתגבר ומתגרה הפעל-דבר מאד מאד לארכו ולרחבו, להרבות מחלקת על הצדיק הגדול האמתי, העוסק בזה לצרף ולבנות עצם רבוי פתים הקדושים הנפלאים, על-ידי שמקבץ ומוסיף בכל-פעם, נפשות השכנים, על הקבוץ-הקדוש.

פי אם לא היה מחלקת - היו מתרבין הפתים של התפלה כל-כך, על-ידי תוספת שכנים הרבה, עד שכבר היו כל הטובות לישראל. וזה עקר מחלקת קרח ועדתו על משה רבנו, שהוא בכל דור ודור וכו'.

כט. לקוטי הלכות, נזקי-שכנים ד, יב -

הצדיק הגדול האמתי, הוא העקר והראש שעוסק

לקבץ כל הנפשות השכנים הנ"ל, ובונה ומצטרף מהם כל עץ רבוי הפתים. ועל-כן כלם נקראים 'שכנים' אצלו, כי זה הצדיק, הוא ה"ראש-בית", בחינת ה'בעל-הבית' של כלם, וכלם הם שכנים אצלו.

ואשרי מי שהוא שכן אצלו, עליו נאמר (סכה נו:): "טוב לצדיק טוב לשכנו" - כי תכף בשמת-חבר אצלו ולהקבוצה-הקדוש שלו, אפלו בנגיעה כל שהוא, ונטפל להקבוצה שלו כמו שכן בעלמא - תכף נתרבים ונכפלים הפתים של התפלה אלפי אלפים ורבי רבבות לאין קץ.

ועל זה נאמר (משלי ה, לד): "אשרי אדם שמע לי לשקד על דלתתי יום יום, לשמר מזוזת פתחי" - "דלתתי" דיקא, "פתחי" דיקא, בחינת דלתות ופתחי הפתים. שאפלו מי שהוא שוקד לעמד אצל הדלתים והפתחים של הפתים של הקבוצה-הקדוש, אשרי לו! כי על ידו נתרבים הפתים לאין קץ.

ועין עוד בהרבה מקומות בלי-שעור ב'לקוטי-הלכות' - דבריו המתוקים של מוהרנ"ת ז"ל בענין ה'קבוצה-הקדוש'

"ראובן בכרי אתה, נחי וראשית אוני" (בראשית מט, ג)

ל. ח"א כז, ו - כשפוגם ב'ברית', נפגם קולו. ויעקב' ששמר בריתו, כמו (בראשית מט, ג): "ראשית אוני" - זכה לקול, בבחינת (שם כז, כב): "הקל קול יעקב".

לא. ח"א נט, דה - יעקב' שהמשיך לבנונית, בבחינת (בראשית ל, לו): "מהשף הלבן", על-ידי תקוני-הכללי, כמו שכתוב (שם מט, ג): "ראשית אוני" - נאמר בו (שם כה, כז): "ישב אהלים", הינו: בחינת "שמים".

כי על-שם-זה נקרא 'ברית': "זהר הרקיע" (דניאל יב, ג), כי קדם התקון: אזי ה'רקיע' הוא בבחינת (איוב כ, כז): "יגלו שמים עווננו". ואחר התקון: אזי מזהיר ומטהר את ה'רקיע', בבחינת (יומא פ"ו מ"ח): "לשון של זהורית, שמלבין עוונותיהן" של "שם"ה לאוין, ומשפיע לבנונית ב'שם"ה גידין.

לב. ח"א ס, ח - על-ידי שמעורר בני-אדם משנתם על-ידי 'ספורי-מעשיות' - נעשה בחינת: "להתיר פה אלמים" (סנהדרין ק).

כי מקדם כשהיו בבחינת שנה, ולא היו שומעים התעוררות החכם - היו פחרשים ולא היו שומעים כלל, ומחמת זה לא היה אפשר להם לדבר, כי "סתם חרש הוא, שאינו שומע ואינו מדבר" (תרומות פ"א, חגיגה ב:).

ועכשו שמעוררו החכם, ושומע דבריו - אזי יכולים לדבר. וזה בחינת: "להתיר פה אלמים".

ועל-ידי-זה הוא בחינת (סנהדרין שם): "להתיר פה עקרות" - כי זה ה'דבור' שהיה מצמצם אצלם כל-כך זה זמן רב, שהיו חרשים ואלמים - עכשו כשיוצא ה'דבור', יוצא בכח גדול וכו'.

וזה הכח בא ל'כלי-הולדה', בחינת (בראשית מט, ג): "נחי וראשית אוני" - דהינו: 'בטחני הדור', שהם בחינת 'כלי ההולדה', הם מקבלין זה הכח, בבחינת (ישעיה מ, לא): "יקוי ה' יחליפו כח" וכו' וכו'.

"כי עלית משפני אביה, אז חללת יצועי עליה" (בראשית מט, ד)

לג. ח"א ג, ב - נמצא לעיל בפסוק (בראשית מח, כב): "ואני נתתי לך שכם" וגו'.

"שמעון ולוי אחים, פלי חמס מברתיהם" (בראשית מט, ה)

"מברתיהם" - לשון 'כלי-זין'. הסיף בלשון יוני 'מבי'ר'. דבר-אחר: "מברתיהם" - בארץ מגורתם נהגו עצמן בכלי-חמס, כמו (יחזקאל טו, ג): "מברתיך ומלדתיך", וזה תרגום של אונקלוס. (רש"י: בראשית-רבה צט, ו)

לד. ספר-המדות, בית ח"ב ח; סגלה ח"ב י - סגלה כשנכנס ל'בית חדש' לגור - יכניס לשם 'חרב', או 'ספין', או שאר 'כלי-זין'. וסימן לדבר: "בהכמה יבנה בית" (משלי כד, ג), "פלי ח'מס מ'ברתיהם" (בראשית מט, ה - ראשי-תבות: 'הכ"ם'); חרבותיהם, מגורותיהם. [והוא על פי המדרש הנ"ל].

"נסדם אל תבא נפשי, בקהלם אל תחד נבדי" (בראשית מט, ו)

לה. ח"א נט, ה - כששומר עצמו מ'פעם', ומגדיל ה'חומה של עשירות' - בזה מגדיל נפשו ושמיו.

ואזי כל ה'נפשות' תאבים להכלל ב'נפשו' - כי כל ה'נפשות' שרשם ב'עשירות' וכו', כי עקר 'גדול השם והנפש' הוא על-ידי 'עשירות'.

ועל־ידי ה'כבוד' שנתגדל - נתגדל 'נפש' המגדל את ה'כבוד' - פי ה'נפש' ב'כבוד', בבחינת (בראשית מט, ו): "בסדם אל תבא נפשי" וכו'.

לו. ח"א קפא - פשמתקשרים בקשר, איזה אנשים על איש אחד, אפלו אם הוא אדם חשוב יותר מהם, על־פלגה יכולים להפילו - פי נתקבצים 'חלקי הכבוד' שיש לכל אחד מהם, ועל־ידיזה נתבטל 'חלק כבוד' שלו, ונופל על־ידם וכו'.

אם לא שזה האיש שחולקין עליו, הוא גדול במעלה מאד - עד ש'חלק כבוד' שלו, גדול יותר מכל 'חלקי כבוד' שלהם ביחד, אזי אדרבא נתבטלים הם לפניו וכו'.

אבל אם אין גדול פלגה - יכולים להפילו על־ידי ה'קשר', אפלו אם כל אחד מהם נמוך ממנו.

רק - שלא יהיו 'רשעים', פי 'קשר רשעים' אינו מן המניין" (סנהדרין כו), פי 'רשעים' אין להם חלק בכבוד.

אבל אם אינו רשע, ויש לו חיות מהנפש - יש לו חלק בכבוד, ויוכלו להפיל מי שחולקים עליו על־ידי הקשר כנ"ל.

ועל זה התפלל 'יעקב': שלא יזיק 'מחלקת קרח' ל'משה רבנו עליו־השלום', ואמר (בראשית מט, ו): "בקהלם אל תחד כבדי" - הינו: שלא יתיחד ויתקשר 'חלקי הכבוד' שלהם שיש לכל אחד מהם, פי הם היו "קרואי מועד אנשי שם" חשובים (במדבר טז, ב) - וכשלא יתיחד ויתקשר 'חלקי הכבוד' שלהם, בודאי יוכל 'משה' לעמד נגדם להפילם.

ומה שאמר: "כבדי" - פי 'יעקב' הוא בבחינת ה'כבוד', פי הוא בבחינת ה'נפש', כמו שכתוב (בראשית מז, כז): "פל הנפש הבאה לבית יעקב". וכשמפילין איזה אדם, עקר הנפלה - שנופל ל'תאות־נאות', השם יצילנו.

לז. ח"ב ת, ה - על־ידי 'התגלות הכבוד', בא 'התפשטות הנבואה'. פי ה'נבואה' באה מבחינת 'שרשי נפשות ישראל', שהם בבחינת 'שבעים נפש', בבחינת (דברים י, כב): "ב'שבעים נפש ירדו אבותיך" - ראשי־תבות: 'נבי"א'.

ו'שרש הנפשות' הוא בחינת 'כבוד', בבחינת (בראשית מט, ו): "בסדם אל תבא נפשי, ובהקלם אל תחד כבדי". ועל־פן על־ידי 'התגלות הכבוד' שהוא בחינת 'שרש הנפשות', בא 'התפשטות הנבואה'.

"אחלקם ביעקב ואפיצם בישראל" (בראשית מט, ז)

לח. שיחות־הר"ן פט - ה'עניים' אין להם 'מדת רחמנות', מפני שהם בבחינת 'תקפא דדינא'.

וכמו שאנו רואין בחוש: שהם אכזרים מאד! - פי אין להם 'מדת רחמנות', מחמת שהם בבחינת 'תקפא דדינא', ואין מרחמים בדין - בבחינת 'שמעון' שנאמר בו (בראשית מט, ז): "אחלקם ביעקב ואפיצם בישראל" - "שהם מחזרין על הפתחים" (בראשית־רבה צט, ו). ו'שמעון' הוא בבחינת 'גבורות ודינים' (זהר ויחי רלו: שמות ו).

ומאחר שאין להם 'רחמנות', דהינו בבחינת ה'שלש־עשרה מדות של רחמים', ואין יכולין לעורר ה'שלש־עשרה מדות העליונים' - על־פן צריכין לבקש ולחגן מהשם־יתברך 'רחמים' - דהינו: שירחם מעצמו יתברך עם ה'שלש־עשרה מדות' שלו, ויעורר ברחמיו ה'שלש־עשרה מדות של רחמים' (עי' בפנים).

"לא יסור שבט מיהודה, ומחוק מבין רגליו"

(בראשית מט, ו)

"לא יסור שבט מיהודה" - דא 'משיח בן דוד'. ומחוק מבין רגליו" - דא 'משיח בן יוסף'. (זהר ויחי רלו: - ענין 'תדין משיחין' -

לט. ח"א טז - "והזינא האי פורא וכו', ודמא עינה בתרי סהרי, ונפיץ מיא מתרתי אוסיא בתרי מברי דסורא" (בבא־בטרא עד). [וראינו דג וכו'. ושתי עיניו היו נראות כשני ירחים (לְנִיחָה) והיו מים זורמים משתי נחיריו כמו שני נהרות שבעיר סורא].

"והזינא האי פורא" - שהוא ה'צדיק', המבנה בשם 'דג' (זהר תזריע מב. תקוני־זהר נט:).

"ודמא עינה בתרי סהרי" - כשעוסק בחכמתו - אזי 'עיניו' בבחינת 'שמש'. וכשמסלק עצמו מ'חכמה־עליונה', פי לפעמים צריך לצאת לחוץ לעסק בדברי־העולם וכו' - הנה זה כמו 'ביאת' שמש', ואזי נשתארים 'עיניו' בבחינת 'סהרי' - פי סהרא אין מאירה אלא כד נסתלק השמש.

"וּנְפִיץ מֵיָא מִתְרֵי אוּסִיָא" - הם בחינת תרין משיחין, שאליהם העפו"ם ידרשו וימשכו עצמם אליהם, כמו שכתוב (ישעיה ב, ב): "וְנָהָרוּ אֵלָיו כָּל הַגּוֹיִם".

"תרי נהרות דסורא" - "סורא" זה בחינת עפו"ם, על-שם 'עבודה-זרה', כמו שכתוב (שמות לב, ח; דברים ט, יב): "סרו מהר מן הדרך" - והם נכללים בשתי אמות: 'עשו' ו'ישמעאל'.

ועל-ידי אלו תרין משיחין, שהם תרי אוסיא, בחינת (איכה ד, ט): "רוח אפינו משיח ה" - על-ידם יגאלו, וימשכו בנהרות אצלם, ללמד דברי-השם.

ו"תרין אמין עשו וישמעאל, אנון תרין ענין דמכסין על העינין" (זהר פנחס רנב) - שאין [הצדיקים] יכולין להאיר תמיד בבחינת 'שמש' [כנ"ל].

ובשביל זה צריך הצדיק לבטל דבקוהו - כדי שלא יתגברו האמין עשו וישמעאל על עיניו, ויתבטל חסוֹשֵׁלּוֹם חֲכָמָתוֹ לְגַמְרֵי.

אבל על-ידי תרין משיחין, ש"יפוצו מעינותיהם חוצה" (על-פי משלי ה, טז), ויהפך לכלם "שפה ברורה" (צפניה ג, ט) - אז יתקים (ישעיה ל, כו): "וְהָיָה אֹזֶר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחֲמָה", וְאֵז לֹא יִצְטָרֵף לְבַטֵּל מִדְּבַקוֹתָו.

[ב'חי-מוהר"ן ו: זאת התורה ט"ז (הנ"ל), אמר בשפת בבקר בסעדת שחרית, באמצע הקיץ תקס"ג. ואז נתקבצו אליו פתאם על אותה השבת, כי לא היה אז זמן קבוץ כלל וכו' וכו'.

ואמר אז: שיש שבעים אמות, והם כלולים בעשו וישמעאל. שזה כלול משלשים-זחמש אמות, וזה כלול משלשים-זחמש אמות. ולעתיד יבבשו אותן שני משיחין, משיח בן יוסף ו'משיח בן דוד'. ויש צדיק אחד שהוא כלול מתרין משיחין יחדיו.

עוד אמר אז כמה דברים יותר ממה שנודפסו. ואז נשבר השלחן מרב העולם שדחקו עצמן עליו. והקפיד ואמר: וכי גויים יושבים אצלי על השלחן?! - וכי עבשו ימות המשיח שיתקרבו גויים לצדיקים, כמו שכתוב (ישעיה ב, ב): "וְנָהָרוּ אֵלָיו כָּל הַגּוֹיִם"?! - וְנָהָרוּ הַפְּסוּק שֶׁיֵּף לְהַתּוֹרָה הַנִּל - כי כך היה דרכו: שכל שיחתו היה שיף להתורה שעסק בה אז, כמבאר במקום-אחר].

מ. ח"ב ז, ד - צריך לקבל ה'חסד' בהדרגה! - כי רב החסד אי-אפשר לקבל, כי היו בטלים

במצואות מחמת רב החסד, כי "אין יכולין לקבל רב טובה" (תענית כג). וצריך לעשות 'כלי וצנור' לקבל על-ידו ה'חסד'.

וזה נעשה על-ידי 'יראה' - כי על-ידי 'יראה' נעשה 'חקיקה וצנור' לקבל על-ידו ה'חסד', בבחינת (בראשית מט, י): "וּמְחַקֵּק מִבֵּין רִגְלָיו".

"רַגְלִי" - הוא בחינת 'יראה', שהיא בחינת 'סוף', כמו שכתוב (קהלת יב, יג): "סוף דבר הכל נשמע, את האלקים ירא".

הינו: שעל-ידי 'יראה' שהיא בחינת 'רַגְלִי' - נעשה 'חקיקה וצנור' לקבל בתוכו את ה'חסד'.

"עד פי יבא שילה" (בראשית מט, י)

מא. ח"א ג, ו - צריך כל אחד לכון בתפלתו: "שיקשר עצמו לצדיקים שבדור"!

כי כל 'צדיק שבדור', הוא בחינת 'משה משיח', כמו שמצינו: שהצדיקים קורין זה לזה משה, כמו: "משה שפיר קאמרת" (שבת קא: ספ"ה לט. ביצה לח:). ו'משה' זה בחינת 'משיח', כמו שכתוב (בראשית מט, י): "עד פי יבא שילה" - "דא משה משיח" (זהר בראשית כה:).

וכל תפלה ותפלה שכל-אחד מתפלל - הוא בחינת 'איבר' מה'שכינה', שהם 'איברי המשכן'. שאין שום אחד מישראל יכול לאעלא שיפא בשפא כל חד לדוכתה, אלא 'משה' בלחוד, כמו שכתוב: "ויביאו את המשכן אל משה" (שמות לט, לג), "ויקם משה את המשכן" (שם מ, יח).

מב. ח"א ו, ז - "יבחר לנו את נחלתנו" (תהלים מז, ה) - זה בחינת 'משה', בחינת נקדה העליונה של האל"ף, בחינת: "וממעל לרקיע דמות פסא" (יחזקאל א, כו), "וכסאו בשמש" (תהלים פט, לז), "פני משה בפני חמה", במאמר חז"ל (זבחים קיט:): "רבי שמעון אומר: 'נחלה' (דברים יב, ט), זו 'שילה'." "שילה, דא מש"ה" (זהר בראשית כג: כה: תקוני-זהר מג: ועוד).

מג. ח"א ט, ד - צריך כל אדם לקשר את תפלתו ל'צדיקי-הדור'! - והצדיק יודע לכון השערים ולהעלות כל תפלה ותפלה לשער השוף!

כי כל צדיק וצדיק הוא בחינת משה משיח, כמו שאמרו: "משה שפיר קאמרת" (שבת קא: ספ"ה לט. ביצה לח:), וכת"ב (בראשית מט, י'): "עד פי יבא שילה" – "דא משה משיח" (זהר בראשית כה: לא:). ו'משיח' הוא כלול כל התפלות.

מד. ח"א קיח – כל צדיק הדור הוא בחינת משה, שהוא בחינת משיח, כמו שכתוב (בראשית מט, י'): "עד פי יבא שילה", "הינו משיח" (זהר בראשית כה: לא:). ו'שילה' בגימטריא "משה" (זהר שם כג: כה: לא: ועוד). ועל-כן קראו התנאים אחד לחברו 'משה', כמו שאמרו (שבת קא: ספ"ה לט. ביצה לח:): "משה שפיר קאמרת" (עי' עוד בפנים).

מה. חיי-מוהר"ן תריג – "עד פי יבא שילה" (בראשית מט, י'), אז ידעו ויראו עצם גדלת רבנו הקדוש והנורא ז"ל, כי אז יספרו ממנו הרבה, בעת שיבוא משיח צדקנו שיצא מחלציו, כאשר ספר ברבים: "שפעל אצל השם יתברך, שהגואל-צדק יהיה מיוצאי-חלציו".

"אסרי לגפן עירה" (בראשית מט, יא)

מו. ח"א לח, ב – בפשוטמין הדבור, אז על ידי הפנים, נעשה מ'רוח פיו', רוח סערה וכו'. וזה בחינת (תהלים קמח, ח): "רוח סערה עשה דבור" – שעושים ומתקנים הדבור, ומעלים אותו מבחינת רוח סערה.

ובכל המלשינות והרעות שדוברים על אדם, בא מ'רוח סערה' הזה, כי הוא בחינת (בראשית ה, יג): "קץ כל בשר" – שעושה 'קץ' וסוף לכל בשר'.

ובני-אדם שדנים כל אדם לכה-חובה, וחוקרים תמיד על חובות בני אדם, הם מבחינת: "קץ כל בשר", כמו שכתוב (איוב כח, ג): "קץ שם להשף ולכל תכלית הוא חוקר" (זהר נח סג. מקץ קצ. זהר חדש נח כו.) – שהוא חוקר תמיד לעשות תכלית וכפיון לכל דבר, ולעורר דין ולהלשין ולקטרג וכו'.

וצריך כל אדם לראות: לאכפ"א סטרא ד'קץ כל בשר", תחת הדבור של הקדשה, כמו שכתוב ב'זהר' (ויחי רלח: בלק רז. – על בראשית מט, יא): "אסרי לגפן עירה" – גפן דא פנסת-ישראל, כמו שכתוב (תהלים פ, טו): 'ופקד גפן זאת', וכמו

שכתוב (בראשית מט, כח): "וזאת אשר דבר" [ש'זאת' הוא בחינת 'דבור']. [ב'זהר ויחי' שם: "דאתכפין תחות האי גפן, כל אינון חילין תקיפין דעמין עובדי עבודה-זרה"].

וכשהוא בופף את רוחו סערה, דהינו: שהוא נוטל ממנו כל ה'דבורים' שנפלו לתוכו – אז: "יקם סערה לדממה" (תהלים קז, כט).

"ולבן שנים מחלב" (בראשית מט, יב)

"אמר רבי יוחנן: טוב המלבין שנים לחברו, יותר ממשיקהו חלב, שנאמר: "ולבן שנים מחלב", אל תקרי לבן שנים, אלא לבון שנים" (תהבות קיא:)

– הענין לחזק אחרים –

מוז. שיחות-הר"ן קכ – ענה ואמר: "חזקו ואמצו [ויאמץ לבבכם] כל המיחלים לה" (תהלים לא, כה), "כל המיחלים" דיקא. אפלו אם אינכם זוכים לשום קדשה ועבודה חסו-ושלום, רק מיחלים לבד, אף-על-פי-כן "חזקו ואמצו", ואל תפלו משום דבר שבעולם, יהיה איך שיהיה.

ויותר ויותר מזה: צריך כל אחד ואחד לחזק את חברו – לבל יפול בדעתו משום דבר שבעולם. ואפלו אם הוא יודע בעצמו שהוא כמו שהוא – אף-על-פי-כן יחזק את חברו! – פי את חברו בקל יותר לחזק, מלחזק את-עצמו, כי "אין חבוש מתיר את עצמו" (ברכות ה:).

כי אין רעה גדולה מ'נפילה', וכמו שאמרו רז"ל לענין 'מלחמה הגשמיות' (סוטה פ"א מ"ח – על דברים כ, ג): "אל תיראו ואל תערצו" וכו' "אל תיראו – משפעת הקלגסנים. ואל תערצו – מקול הקרנות" וכו'.

שכל הדברים האלה, עוברים על מי שחפץ לכנס בעבודת-השם – שפמה מיני מלחמות ופחדים ושפעת הקלגסנים וקול הקרנות וכו' וכו', עוברים על כל אחד ואחד וכו' וכו'.

וכשיזפה לבלי להפיל את חברו, אף-על-פי שי'דע בעצמו שהוא רחוק מעבודתו – אדרבא: יחזקו בכל מיני התחזקות, ויחיהו וישיבהו בכל מיני דבורים המשיבין את הנפש וכו' – על-ידי-זה יכול להיות: שאחר-כך יזכה גם הוא לחזר ולשוב לעבודת-השם על-ידי-זה.

"זבולן לחוף ימים ישפן, והוא לחוף

אנית, וירכתו על צידן" (בראשית מט, יג)

"שהיה זבולון עוסק בפרקמטיא וממציא מזון לשבט יששכר, והם עוסקים בתורה. הוא שאמר משה (דברים לג, יח): 'שמח זבולון בצאתך ויששכר באהליך'. זבולון יוצא בפרקמטיא, ויששכר עוסק בתורה באהלים." (רש"י; בראשית דב"ה עב, ה; צט, ח; תנחומא ויחי יא)

ענין 'יששכר וזבולון' - וענין 'תמכין דאורייתא'

מח. ח"א נג, א-ב-ג-ד - יש פנים דקדשה, אנפין נהורין, בחינת חיים, בחינת שמחה, כמו שכתוב (תהלים טז, יא): "שבע שמחות את פניך". ויש פנים דסטרא אחרא, אנפין חשוכין, מרה שחורה, עבודת אלילים.

ואלו הנופלים ב'תאות ממון, ואינם מאמינים שהקדוש ברוך הוא יכול לפרנס האדם בספה קלה, ורודפים אחר פרנסתם ביגיעות גדולות, והם 'אוכלי לחם בעצבון', כמו שכתוב (בראשית ג, יז): "בעצבון תאכלנה". ועצבות הוא מרה שחורה - אלו בני אדם נקשרים בפנים דסטרא אחרא, 'אלקים אחרים' (שמות כ, ב), 'השד', 'מיתה'.

ודע: שעלידי תקון ברית קדש - נצול מפנים דסטרא אחרא, תאות ממון, מרה שחורה, בעצבון תאכלנה וכו'.

ובשביל זה: 'זבולון שהיה אוהב ליששכר' - נאמר בו (דברים לג, יח): "שמח זבולון". "שמח" - הפך "בעצבון". "שבע שמחות את פניך" - תקון 'תאות ממון'.

וזה בחינת (ברכות ח): "מצא או מוצא" - פי ה'פרנסה' הוא בחינת 'אשה', כמו שאמרו חז"ל (סנהדרין פא): "היורד לפרנסת חברו, כאלו בא על אשתו". ו'פרנסה' שהוא "בעצבון" - היא בחינת (קהלת ג, כו): "מוצא אני מר ממות את האשה".

ועלין להפך ב'פרנסה דקדשה' - כתיב: "מצא אשה מצא טוב" (משלי יח, כב). 'טוב', בחינת 'צדיק', בחינת "ברית מלח" (במדבר יח, יט), "שממתיק מרירותא דעלמא" (זהר ויחי רמא), הינו: 'תאות ועצבון הפרנסה'.

ו'פרנסה' שהוא בחינת: "שמח זבולון בעצאתך" - הוא בחינת: "מצא אשה מצא טוב", ו"אין טוב אלא צדיק" (יומא לח, ה), הינו 'ברית', כמו שכתוב (ישעיה ג, י): "אמרו צדיק פי טוב". וכמו

שכתוב (שמות ב, ב): "ותרא אתו פי טוב הוא", "שנולד מהול" (שמות דב"ה א, כ).

מט. ח"א לד, ו - ה'תורה' היא 'יו"ד', שנקראת (תהלים קיא, י): "ראשית חכמה". וה'עולם' הוא 'זא"ו', שנברא ב'ששת ימי המעשה'.

ו'צדיק' עם 'ישראל', הם גם כן 'יו"ד וא"ו' - פי 'צדיק' הוא 'יו"ד', פי ה'צדיקים' הם נקראים 'חכמי העדה'. ו'ישראל' הם בחינת 'זא"ו', שהם 'תמכין אורייתא', ונקראים: "ווי העמודים" (שמות כז, י) וכו'.

נ. ח"א לה, ו-י - פשעוסק ב'משאי ומתן באמונה' - אזי ה'מחין, הינו 'נשמתו', באה לתוד ה'אמונה, ונתחדשין שם, ונתחזקין מעיפותם, וממשיך 'שכל חדש' מאורי הפנים'.

וזהו (תהלים פט, טז): "ה' באור פניך יהלכון" - בחינת 'משאי ומתן', כמו שכתוב (דברים לג, יח): "שמח זבולון בצאתך".

נא. ח"א ס, ד - "שליש שבפרקמטיא" (בבא מציעא מב), הוא כנגד ה'עשירות' שנוכר אצל 'סדום', פי ב'סדום' כתיב (איוב כח, ד): "הנשפכים מני רגל" - פי הם רצו לבטל ה'משאי ומתן, שהוא בחינת 'רגל', כמו שכתוב (דברים לג, יח): "שמח זבולון בצאתך".

נב. ח"א רד - מעלת ה'צדקה' ידוע, בפרט בשנותנין לתלמידי חכם! - פמוכא (זהר מצודע נג): "שהמעות שנותנין לתלמידי חכם, הוא בחינת 'תמכין אורייתא'".

אבל באמת: זה המעות שנותנין לתלמידי חכם, הוא בחינת 'תורה' ממש. ואין עברה יכול לכבות זה המעות שנותנין לתלמידי חכם, פי "אין עברה מכבה תורה" וכו' (סוטה כא). [עין ספור השני לזה ב'שיחות הר"ן קלז].

נג. ח"א רפ - "פי תצא למלחמה" (דברים כא, י). "פי תצא" - זה בחינות 'משאי ומתן', בחינת (שם לג, יח): "שמח זבולון בצאתך" וכו'.

פי 'משאי ומתן' נקרא בחינת "צאתך" - פי אה' עלי פי ש'זבולון ויששכר' שוים, מחמת ש'זבולון' היה מספיק ל'יששכר', ונאמר עליו: "שמח זבולון" - עלי פליזה נקרא: "צאתך". ויששכר: 'אהליך'.

פי 'עבודת התורה' - היא 'פנימיות' יותר, והיא למעלה מעבודת ה'משאומתן'. אף-על-פי שגם ה'משאומתן' היא עבודה גדולה, פי הוא מספיק התלמידים-חכמים, ונאמר עליו: "שמח זבולון" - על-כפי-זה נקרא "צאתך", נגד 'עבודת התורה' שהיא בחינת: "יששכר באהליך".

וכן כל מדרגה ומדרגה נגד המדרגה שלמעלה ממנה - נקראת המדרגה שלמטה: "צאתך", נגד המדרגה שלמעלה שנקראת: "אהליך".

ואפלו מי שעובד השם-יתברך בדבקות - עם-כפי-זה נגד המדרגה שלמעלה ממנה עוד, נקרא אפלו 'דבקות', בחינת: "צאתך". (עין בפנים, המשך הפאור על הפסוק "כי תצא למלחמה").

נד. ח"ב ג, ג - יש 'תומכי-אורייתא' שנותנים ממון ל'לומדי תורה', ובהחלה הם מחסרים ממונם מעצמם, כי בשנותנים הממון להתלמידים-חכם, נחסר אצלם וכו', אבל אחר-כך עלידי ממונם שמתזיקין התלמידים-חכם, ונולד 'הלכות' שהם בחינת 'חסד', אזי עלידי 'השפעת החסד', חוזר ונתמלא ה'חסרון' וכו'. וזה בחינת 'שעשוע עולם' - הבא' וכו'.

[ב'לקוטי-עצות' (צדקה לג): 'תומכי-אורייתא' שנותנין מעות לתלמידי-חכמים, זכותם גדול מאד! - פי עלידי ממונם שמתזיקין התלמידים-חכמים - יכולין התלמידים-חכמים לעסק בתורה ולהוליד הלכות וחדושי-תורה. נמצא: שיש להם חלק בהתורה שנוקדה ונתגלה עלידם.]

וכל הממון שהם נותנין להתלמידים-חכמים ונחסר לפי שעה אצלם - נתמלא להם אחר-כך עלידי ההלכות שנתחדשין עלידם, שעל-ידי-זה נשפע חסד וחוזר ונתמלא החסרון. והם זוכין לשעשוע עולם-הבא, ולהארת 'שלשה קני האמת' ל'ארבעה חלקי הדבור' וכו'.

נה. ח"ב פא - כשאדם משמח עצמו בשמחה של מצוה, והשמחה גדולה כליכה, עד שנוגעת עד רגליו, הינו שמרקד מחמת שמחה - זה הבחינה נקרא: "ונבא לבב חכמה" (תהלים צ, יב). וה'רגלים, הם נצח והוד" (תקוני-זהר יז. 'פתח אליהו'), בחינת 'גביאים' (זהר צו לה. תקוני-זהר ב. מט.), נתעלים לבחינת 'לב' עלידי ה'שמחה שבלב' - פי ה'שמחה' מעלה אותם. וזהו ה'רקוד' שמעלה 'רגליו' בכל-פעם.

ובשלומד תורה או שעושה מצוה, בכל-כך 'שמחה' שנוגעת עד 'רגליו', ומעלה את 'רגליו' למעלה -

בזה נתעלים כל 'תומכי-אורייתא', שהם נקראים "סמכי קשוט" (תקוני-זהר קכג).

נו. עלים-לתרופה, ערב-ספות תר"א - בבחינה זאת צריך איש הישראלי לילך בדרך - הן רחוק הן קרוב, או בעירו כשהולך בשביל משא-ומתן ופרנסה, כגון ל'בית הפאסט' [דאר] וכו' - שצריך לכונן: "כדי שירויח ויתן צדקה, להיות בכלל 'תומכי-אורייתא' העוסקים להוציא לאור ספרים הקדושים" וכו'!

[ב'לקוטי-מזרח' ח"א כט, ט: וזה עקר תקונו של המשא-ומתן: שיכונן בכל הלוך והלך, ובכל דבור ודבור, שהוא הולך ומדבר בשעת המשא-ומתן - שפונתו: "כדי שירויח, כדי שיתן צדקה"! - וזה הוא בחינת 'תקונ' הכללי' של הדמים].

וגם צריך לכונן: אולי יפגע עם איזה אדם לדבר עמו מהתכלית, ולהודיע לו מאמתת החדושים של התגלות-התורה של צדיקי-אמת שבדור וכו'!

נז. עלים-לתרופה, מכתב רבי יצחק בן מוהרנ"ת (יום א', כ"ט למספר בני ישראל תרכ"ט) - בני מיכלי שיחיה, הרביית להגדיל עלי צערך מענין מעוט עוסקה בחפצי-שמים, לסבת 'טרדת' העסקים'.

מה אמר לך בני חביבי: דמעות לבי כנחל ישטופו על זה. אך בני חביבי: הן ידוע לך, אשר לא כן מהמדה, והעקר לשמח את-עצמו בכל הנקודות טובות, והעקר בהרצון וכו'.

ועתה אוסיף זאת לכם: אשר תוכלו להחיות עצמכם בזה, אשר זכיתם לזכות גדול בזה, לעסק בענין החזקתי למחית פרנסתי בארץ-הקדושה הזאת - בזה תוכלו לקבל חיות, כמו שאתם יושבים על התורה ועבודה תמיד וכו'.

ואתם בני שיחיו: תוכלו לשמח בזה מאד! - פי באמת: 'תומכי-אורייתא' - נחשבים על כמה מקומות, למעלה מ'לומדי-אורייתא', ואנן בחדא חשיבין.

נח. ימי-מוהרנ"ת ח"ב קלב - ובבקר נכנסתי ל'צידון' והלכנו על 'קבר זבולון' וכו'. ואחר-כך אמרו לנו: ש'עיר צידון' בעצמה, עדין אינה ארץ-ישראל, רק מ'קבר זבולון' ואילך, משם מתחיל 'גבול ארץ-ישראל'.

נט. לקוטי הלכות, ברפת הריח ד, מג -
"זבולן לחוה ימים ישכון, והוא לחוה אניות
וירכתו על צידון" (בראשית מט, יג). **"צידון"** הוא
גבול ארץ ישראל, כמו שכתוב (שם י, יט): "ויהי
גבול הפנעני מצידון" וכו'. ושם בתחלת הגבול,
במקום שמתחיל ארץ ישראל, שם קבור
זבולון. כאשר זכיתי להיות שם בעצמי על
קברו הקדוש בעיר צידון, ואמרו לי שם: "שמשם
מתחילין לחשב גבול ארץ ישראל" וכו'.

"יששכר חמר גרם" (בראשית מט, יד)

ס. ח"א ל, הו-ז-בסוף - צריכין להעלות
המלכות דקדשה, בחינות חכמה-תתאה, אל
אורי-הפנים המאיר בשלש-רגלים.

ולפעמים נופל חסוֹשְלוֹם ה'מלכות-דקדשה,
 לגלות של ארבע מלכיות דסטרא-אחרא! - ומי
 יכול לסבל קול הצעקה והזעקה הגדולה,
 פשנופל בחינות ה'מלכות, בחינות ה'חכמה
 תתאה, ביניהם חסוֹשְלוֹם, בבחינות (קהלת ט, יז):
"זעקת מושל בפסילים".

וצריך לראות: לחתך ולהבדיל מהם את
 ה'מלכות, ולהעלותה משם אל 'אורי-הפנים! -
 ועקר עלייתה: עלידי בחינות ה'חסד' וכו'. ועקר
 התגלות החסד: הוא עלידי 'תוכחה' וכו'.

וזהו (בכורות ה): **"מישראל דספינא במאי קטלי לה,**
בקרנא דחמרא" [ערוגת ספינים' במה קוצצים אותה, בקרן
 של חמור].

"מישראל דספינא" - הינו: בחינת 'חכמה-תתאה'
הנ"ל, בחינת 'מלכות' הנ"ל, שהוא 'למוד' הנ"ל
[עיר-שם בתחלת התורה: שעלידי ה'חכמה-תתאה' ה'שכל-
הפתחון, לומדים' ומשיגים ה'שכל-העליון, 'השגות-אלקות',
בחינת (במדבר כב, ל): "ההספן הספנתי", לשון
'למוד', בתרגומו: "המילף אליפנא". בחינת (ויקרא
כו, כח): "חרב נקמת", שהיא בחינת 'מלכות' הנ"ל.

"מישראל" - פרש רש"י: "ערוגה". הינו: בחינת:
"זעקת מושל" וכו', כמו שכתוב (תהלים מב, ה):
"כאיל תערג".

"במאי קטלי לה" - פרש רש"י: "במאי הותכין
אותה". הינו: במה הותכין ומבדילין ה'מלכות'
הנ"ל, כדי להצילה מ'זעקה' הנ"ל.

"בקרנא דחמרא" - הינו: עלידי 'תוכחה', שעל-
ידיזה נתגלה ה'חסד'. "קרנא" - זה בחינת 'קול
המוכיח, בחינת 'קרן השופר' וכו'.

"חמרא" - זה בחינת (בראשית מט, יד): "יששכר
חמר גרם" - בחינות (דברי-הימים יב, לג): "ומבני
יששכר יודעי בינה לעתים". כי עלידי
ה'תוכחה' - מעלין אותה ל'רגלים', שהוא בחינות
"בינה לעתים".

סא. ח"א ס, א-ט - דע: שיש 'שבילי התורה'
שיש בהם 'התבוננות גדול מאד', שאי-אפשר לבוא
ל'התבוננות' הזאת, פ"אם עלידי 'עשירות' וכו'.

ו'בני יששכר' שהיה להם זאת ה'התבוננות',
בבחינת (דברי-הימים יב, לג): "ומבני יששכר יודעי
בינה" - לא זכו לזה פ"אם עלידי 'עשירות',
בחינת (בראשית מט, יד): "יששכר חמר גרם",
ותרגומו: "עתיר בנכסין".

וזה פרוש (תענית כג): **"הזא לחמרה דקא ילדה לה**
רמכי רמכי" [חוני-המעגל ראה: שלא-תונו שרכב עליה לפני
 שגודם וישן שבועים שנה - נולדו וילדות רבים] - הינו בחינת
'עשירות', בחינת: "יששכר חמר גרם" - כי על-
ידיזה נמשך 'עשירות גדול פנ"ל' (עיר-שם בפנים כל
הענין של 'חוני-המעגל).

סב. ח"ב א, ד - יש 'שלש מדות, שהם
'מחריבי ירושלים', דהינו: ה'לב'. הינו: שמפסידין
ה'יראה' התלויה ב'לב'. וה'שלש מדות' הם: א)
'תאות-מזון'. ב) 'תאות-אכילה'. ג) 'תאות-
משגל'.

וזה פרוש (ברכות ג): **"שלש משמרות הוי הליכה"**
וכו'. 'ליכה' זה בחינת 'השך', הינו: 'מניעות'. והם
בחינת: "שלש משמרות", הינו בחינת: 'שלש
מדות' הנ"ל.

וזהו: **"משמרה ראשונה, חמור נוער" - בחינת**
'תאות-מזון', בחינת (בראשית מט, יד): "יששכר
חמר גרם", ותרגומו: "עתיר בנכסין".

"וירא מנחה כי טוב ואת הארץ כי נעמה, ויט
שכמו לסבל, ויהי למס עבד" (בראשית מט, טו)

סג. ח"ב ח, א-ג-ד-ה-ז-ט-י - עלידי תפלה
של ה'בעל-פח' שמתפלל 'תפלה בבחינת דין' -
נעשין 'גרים', ונתגלה כבודו יתברך.

ועל־ידי־זה נתפשט ה'נבואה'. ועל־ידי 'נבואה', זוכין ל'אמונה'. ועל־ידי 'אמונה', יהיה 'חדוש' העולם לעתיד, בבחינת 'ארץ־ישראל', הינו: שיתנהג כל העולם פלו על־ידי 'השגחה' לבד, כמו 'ארץ־ישראל', ויתבטל ה'טבע' לגמרי.

ואז יתער 'שיר חדש', בבחינת (תהלים צח, א): "שירו לה' שיר חדש, כי נפלאות עשה" - הינו: ה"שיר שיתער לעתיד" (ערכין יג: שמות־רבה כג, ה - זהר ח"י שרה כג: פנחס טו: תקוני־זהר כד: ועוד), שהוא 'נגון של השגחה ונפלאות' - פי אז יתנהג העולם על־ידי 'השגחה ונפלאות'.

ו'שיר' הזה - הוא בבחינת 'קול המזכיר הראו' - בבחינת 'קול המשקה את הגן', ששם גדלים כל הריחות והיראות.

פי ה'מזכיר' שרוצה להזכיר את ישראל ולהגיד להם פשעם וחטאתם - הוא צריך לזה ה'קול' - כדי שלא יבאיש ריחם על־ידי שמעורר עוונותיהם, כנ"ל - פי על־ידי־זה מוסיף ונותן בהם 'ריח־טוב' - פי על־ידי־זה ה'קול', גדלים כל הריחות, פי זה הקול משקה את הגן וכו', כנ"ל.

פי על־ידי 'תוכחה של מי שאינו ראוי להזכיר' - מזיזין ומעוררין ה'ריח־רע' של המעשים־רעים ומדות־רעות של האנשים שמזכירם - כמו בשמנה איזה דבר שיש לו ריח שאינו טוב, כשמתחילין להזיז אותו, אזי מעוררין ה'ריח־רע'.

אבל כשה'מזכיר' ראוי להזכיר - אזי אדרבא: מוסיף ונותן 'ריח־טוב' בהנשמות על־ידי תוכחתו.

זה בחינת (בראשית מט, טו): "וירא מנחה פי טוב, ואת הארץ פי נעמה, ויט שכמו לסבל, ויהי למס עבד".

"מנוחה" - זה בחינת 'נבואה', כמו שכתוב ב'ברוך בן נריה' (ירמיה מה, ג): "ומנוחה לא מצאתי" - זו נבואה" (מכילתא פרשת בא; רש"י ירמיה שם).

"ואת הארץ" - הינו: 'ארץ־ישראל'.

"ויט שכמו לסבל" - זה בחינת 'נגון', בבחינת "שיר חדש" הנ"ל, בבחינת (במדבר ז, ט): "בפתח ישאו", ודרשו רז"ל (ערכין יא): "אין ישאו אלא לשון שירה", שנאמר (תהלים פא, ג): "שאו זמרה ותנו תף".

ועל־ידי ה'נגון', בבחינת "שיר חדש" - נתתקן ה'ריח' כנ"ל, שהוא בבחינת 'משיח', בבחינת (איכה ד, ב): "רוח אפינו משיח ה'".

וזהו (בראשית מט, טו): "ויהי למס עבד" - זה בחינת 'משיח', כמו שכתוב (רות ד, יד:יז): "ברוך ה' אשר לא השבית לך גאל וכו' ותקראנה שמו עובד".

וזה בחינת: "למס" - בבחינת 'מסמוס', שממסמסין בדבר שיש לו ריח, כדי שיהיה הריח נודף. פי על־ידי בבחינת הנ"ל - נתתקן ה'ריח', שהוא בבחינת 'משיח' כנ"ל.

[ב'תיי־מותר'ן' מג (הערת הרב מטשעהרין זצ"ל): בענין ה'שיר' חדש שיתער לעתיד' המבאר במאמר זה (ח"ב ח), שהוא בבחינת ה'קול המשקה את הגן' ששם גדלים כל הריחות והיראות, שזה בחינת 'קול המזכיר הראו' שמוסיף ונותן ריח טוב בנשמות ישראל השומעין תוכחתו, שזה בחינת 'משיח', בבחינת (בראשית מט, טו): "ויהי למס עבד" עינן־שם - יש בכל אלה סודות עמקים ונבואהים מאד, סתרי־נסתרות רזיר־רזין נוראים מאד, כמוכן מרמזין הקדושים בשעה שהזכיר הפסוק (רות ד, יד): "ברוך ה' אשר לא השבית לך גואל" וכו'.

ושמעתני: שמתנועותיו הקדושות ז"ל אז, ומנעימות הקול והנגון שאמר פסוק זה - היה נראה כנותן בעצמו גם־כן שבח והודאה להשם־יתברך: שנתן להם גואל כזה, לעסק בתקון וגאלת נפשותם, ובהמשכת רוחו של משיח, על־ידי המשכת תקונים נפלאים ונוראים כאלה [וכו'].

"מאשר שמנה לחמו, והוא יתן מעדני מלך"

(בראשית מט, טו)

סד. ח"ב טז - כל ה'פרנסה' של ישראל, צריכין לקבל על־ידי ה'מלך', כמו שכתוב ב'מלך' (דניאל ד, יח:יט): "ומזון לכלא בה. אנת הוא מלכא".

וכשנמשך ה'מזון' על־ידי ה'מלך' - נעשה ממנו 'פרורים', כגון: 'תבואה', שהרבה ממנה אוכלין 'בהמות', ואחר־כך מתברר עוד ואוכלין ממנה 'עפוי'ם, עד שמתברר ממנה ל'ישראל'.

וגם בה'אכילה' יש 'פרורים' - עד שמתברר ונעשין מהם "אמרי שפר", דהינו: 'ברכות שמברכין עליהם תחלה וסוף', ומתפללין ועובדין השם־יתברך בכחות ה'אכילה'.

וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית מַט, כ"א): **"מֵאֲשֶׁר שָׁמְנָה לְחֶמּוֹ, וְהוּא יִתֵּן מַעֲדָנֵי מֶלֶךְ. נִפְתְּלֵי אֵיכָה שְׁלוּחָה הַנּוֹתֵן אֲמָרֵי שָׁפָר."**

"שָׁמְנָה לְחֶמּוֹ" וְכו' - דְּהֵינּוּ ה'פְּרֻנְסָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת **"מַעֲדָנֵי מֶלֶךְ"**, כִּי מְקַבְּלִין אוֹתָהּ עַל-יְדֵי ה'מֶלֶךְ.

וְעַל-כֵּן תִּכְפֹּף כְּתִיב אַחֲרָיו: **"נִפְתְּלֵי וְכו' הַנּוֹתֵן אֲמָרֵי שָׁפָר"** - דְּהֵינּוּ: **"אֲמָרֵי שָׁפָר"** שֶׁל בְּרָכוֹת וְתַפְלוֹת וְכוּצָא, שֶׁנַּעֲשִׂין מִן ה'בְּרוּרִים שֶׁל **"מַעֲדָנֵי מֶלֶךְ"** כַּנ"ל.

וְאֵלוּ ה'בְּרוּרִים הֵם בְּחִינַת 'קְטָרֶת' וְכו'. וּמֵאלּוּ **"אֲמָרֵי שָׁפָר"** שֶׁנַּעֲשִׂין מִן **"מַעֲדָנֵי מֶלֶךְ"** - נַעֲשֶׂה 'עֲטָרָה' לְה'מֶלֶךְ. וְגַם יוֹכֵלִין לְרְאוֹת זֹאת ה'עֲטָרָה.

וְזֶהוּ בְּחִינַת (שִׁיר־הַשִּׁירִים ג, יא): **"צְאִינָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה, בַּעֲטָרָה שֶׁעֲטָרָה לוֹ אִמּוֹ, בַּיּוֹם חֲתָנָתוֹ וּבַיּוֹם שִׁמְחַת לְבוֹ"** - הֵינּוּ: לְרְאוֹת ה'עֲטָרָה שֶׁל ה'מֶלֶךְ שֶׁנַּעֲשֶׂה בַּיּוֹם חֲתָנָתוֹ.

כִּי ה'הִתְחַבְּרוֹת' שֶׁמִּתְחַבְּרִין ה'אֲמָרֵי שָׁפָר" עִם ה'מֶלֶךְ, זֶה בְּחִינַת 'חֲתָנָה', בְּבְחִינַת (מְשָׁלִי כב, יא): **"חֵן שִׁפְתָיו רַעְהוּ מֶלֶךְ"** - ש'חֵן הַשִּׁפְתִּים, דְּהֵינּוּ: ה'אֲמָרֵי שָׁפָר", מִתְחַבְּרִין עִם ה'מֶלֶךְ בְּבְחִינַת 'רַעוּת'. וְזֶהוּ: **"בַּיּוֹם חֲתָנָתוֹ"**.

וְזֶהוּ: **"וּבַיּוֹם שִׁמְחַת לְבוֹ"** - זֶה בְּחִינַת 'קְטָרֶת', בְּבְחִינַת (מְשָׁלִי כז, ט): **"שֶׁמֶן וְקְטָרֶת יִשְׂמַח לֵב"**. כִּי ה'בְּרוּרִים שֶׁמֶחֶם נַעֲשֶׂה **"אֲמָרֵי שָׁפָר"** כַּנ"ל, שֶׁמֶחֶם נַעֲשֶׂה ה'עֲטָרָה כַּנ"ל - הֵם בְּחִינַת 'קְטָרֶת' כַּנ"ל.

"נִפְתְּלֵי אֵיכָה שְׁלוּחָה, הַנּוֹתֵן אֲמָרֵי שָׁפָר"

(בְּרֵאשִׁית מַט, כ"א)

ס"ה. ח"א מז - מי שמשקע ב'תאות אכילה,
ב'ידוע ש'רחוק מ'אמת'. גם זה סימן על 'דלות'.

וְהָאֵרֶת פְּנִים, הוּא תְּקוּן "וְאֵמֶת" (שְׁמוֹת ל"ד, ו), בְּחִינַת 'עֵקֶב' וְכו', וְהוּא בְּחִינַת 'תַּפְּלִין'. כִּי 'עֵקֶב' הוּא 'תַּפְּאֶרֶת', כְּלָלִיּוֹת-הַגּוֹנֵי, בְּחִינַת 'תַּפְּלִין הַנִּקְרָאִים פָּאָר" (בְּרָכוֹת י"א, וְעוּד). - וְעַקֵּר 'עֲשִׂירוֹת' בָּא מ'אֵמֶת' וְכו'.

וְאִנְחָנוּ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל מְקַבְּלִין ה'שִׁפְע' דְּרַךְ 'אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל. וְשִׁפְעַ אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, הִיא ה'הָאֵרֶת פְּנֵי עֵקֶב, ה'הָאֵרֶת הַתַּפְּלִין.

וּבִשְׁבִיל זֶה כְּתִיב ב'אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל' (בְּרֵאשִׁית מַט, כ"א): **"נִפְתְּלֵי אֵיכָה שְׁלוּחָה, הַנּוֹתֵן אֲמָרֵי שָׁפָר"**. כְּלוֹמֵר: **"אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל הִיא אֵיכָה שְׁלוּחָה לְבִשְׁל פְּרוֹתֶיהָ"** (פְּתוּחַת קִיב. בְּרֵאשִׁית-דְּרָבָה צ"ט, י"א). וְהַשִּׁפְעָתָה: הוּא מ'מֵדַת אֵמֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'תַּפְּאֶרֶת', בְּחִינַת 'תַּפְּלִין'.

וְהֵינּוּ: **"הַנּוֹתֵן אֲמָרֵי שָׁפָר"** - כִּי 'שָׁפָר' הוּא לְשׁוֹן 'פָּאָר', שֶׁהוּא בְּחִינַת: 'תַּפְּלִין שֶׁנִּקְרָאִים פָּאָר" (בְּרָכוֹת י"א, וְעוּד), שֶׁהוּא מ'מֵדַת יַעֲקֹב'.

הֵינּוּ: שֶׁהִיא נּוֹתֶנֶת לָנוּ אוֹתִיּוֹת הָאֵרֶה שֶׁקִּבְּלָה מ'תַּפְּלִין.

וְזֶה פְּרוּשׁ (קַהֲלַת ט, ט): **"רְאֵה חַיִּים עִם אִשָּׁה"**. **"הַנּוֹתֵן אֲמָרֵי שָׁפָר"**, רֵאשִׁי-תְּבוּת: **"אִשָּׁה"**. וְזֶה: **"רְאֵה חַיִּים"** דִּיקָא, כִּי **"תַּפְּלִין נִקְרָאִים חַיִּים"** (מְנַחוֹת מ"ד). וְזֶה: **"נִפְתְּלֵי אֵיכָה שְׁלוּחָה" - נִפְתְּלֵי אוֹתִיּוֹת 'תַּפְּלִין'.**

וְהֵנָּה: כְּשֶׁ"צְדִיק אֵכֵל לְשִׁבְעַ נִפְשׁוֹ" (מְשָׁלִי יג, כ"ה), וְלֹא מִחֲמַת 'תַּאֲוָה הַגִּשְׁמִיּוֹת' - אֲזִי הוּא בְּבְחִינַת 'נִשְׂיאוֹת-פְּנִים', וְנִזְוֵן מ'מֵדַת אֵמֶת. וְכֹאשֶׁר בְּכַח אֲכִילָה זֶה עוֹמֵד **"לְהַדוֹת וְלִהְלֵל לָה"** (דְּבַר־הַיְמִיּוֹס-א כג, ל), אֲזִי יוֹצֵאִין מִמֶּנּוּ 'דְּבוּרֵי-אֵמֶת, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'יעקב', מ'מֵדַת תַּפְּאֶרֶת, שֶׁהוּא 'כְּלָלוֹת הַגּוֹנֵי' וְכו'.

וְזֶהוּ שֶׁאֲמַרְנוּ לְמַעַלְהָ: כִּי 'אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל' הִיא **"אֵיכָה שְׁלוּחָה"**.

וְהֵינּוּ: **"הַנּוֹתֵן אֲמָרֵי שָׁפָר"** - כִּי הַנּוֹתֵן מִבְּחִינַת 'אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל' שֶׁהִיא **"אֵיכָה שְׁלוּחָה"**, שֶׁהִיא בְּחִינַת 'אֵמֶת' - אֲזִי: **"הַנּוֹתֵן אֲמָרֵי שָׁפָר"** - כְּלוֹמֵר: שְׁנוֹתֶנֶת מַעֲצָמָה וּמִכְּחָה **"אֲמָרֵי שָׁפָר"** - לְשׁוֹן 'תַּפְּאֶרֶת, שֶׁהֵם **"אֲמָרֵי אֵמֶת"** (מְשָׁלִי כב, כ"א) וְכו' וְכו' (לְהַבְנִת כָּל הַעֲנִין הַנ"ל עִין בְּפָנִים).

ס"ו. ח"ב טז - נמצא לעיל בפסוק (בְּרֵאשִׁית מַט, כ):
"מֵאֲשֶׁר שָׁמְנָה לְחֶמּוֹ, וְהוּא יִתֵּן מַעֲדָנֵי מֶלֶךְ"

"בן פרת יוסף, בן פרת עלי עין" (בְּרֵאשִׁית מַט, כ"ב)

ס"ז. ח"א ג, ב"ה - נמצא לעיל באריכות בפסוק
(בְּרֵאשִׁית מ"ח, כב): **"וְאֲנִי נָתַתִּי לָךְ שָׁכֶם"** וְגו'.

ס"ח. ח"א ז, ד - ודע: שְׁעַל-יְדֵי מְצוֹת צִיצִית, נִצּוּל מ'עֲצַת-הַנְּחָשׁ, מ'נִשְׂוֹאִין שֶׁל רִשְׁעִי, מִבְּחִינַת 'נְאוּף' - כִּי 'צִיצִית' שְׁמִירָה ל'נְאוּף' וְכו'.

וְזֶה בְּחִינַת (שם מט, כב): **"בן פרת עלי עין"** - בשביל 'ציצית', לשון: **"מציץ מן החרכים"** (שיר השירים ב, ט) - על־ידי־זֶה זָכָה ל"בן פרת" - שנשמר מ'נשואין של נחש', מ'זווג של הסטרא אחרא', וְזָכָה ל'זווגא דקדשה'.

וְזֶה: **"פרת"** - לשון 'זווג', לשון: **"פרו ורבו"** (בראשית א, כב - על־פי רש"י ו'תרגום אונקלוס' על "פרת").

פט. ח"ב סז - [בן פרת עלי עין, פרש רש"י: "הנו נטוי על העין הרוצה אותו"] - יש 'צדיק' שהוא היפי והפאר וה'חן' של כל העולם כולו, בבחינת (בראשית לט, ו): **"ויהי יוסף יפה תאר ויפה מראה"**, בבחינת (תהלים מח, א): **"יפה נוף משוש כל הארץ"** (זהר ויגש דה). **פי זה ה'צדיק־האמת' שהוא בחינת 'יוסף', הוא ההדור והיפי של כל העולם.**

וכשזוה היפי והפאר נתגלה בעולם - דהינו: כשזוה ה'צדיק' שהוא היפי של כל העולם, נתפרסם ונתגדל בעולם - אזי נפתחין ה'עינים' של העולם - שכל מי שנכלל בזה ה'חן־האמת' של זה הצדיק שהוא החן והיפי של העולם, דהינו: שמתקרב אליו ונכלל בו - נפתחין עיניו, ויכול לראות, והעקר להסתכל על־עצמו וכו'.

וגם יכול לראות ולהסתכל בגדל־השם, ולהסתכל בעולם, על־ידי שנפתחו עיניו על־ידי התגלות הפאר של ה'צדיק האמת' וכו'.

ע. שיחות־הר"ן רסב - דע: שיש 'חן, שמי שיכול להשתמש בזה ה'חן, הוא יכול לעשות 'שאלת חלום, ולידע 'עמידות' על ידי ה'חלומות'.

פי בכל ה'חלומות', בודאי יש בהם 'עמידות', רק שיש בהן כמה פסלת ותבן, כמו שאמרנו רז"ל (ברכות נה): **"כשם שאי אפשר לבר בלא תבן כך אין חלום וכו'".** וגם יש 'חלומות ברורים', כמו שכתוב (במדבר יב, ו): **"בחלום אדבר בו"**.

ומי שיש לו זה ה'חן הנ"ל - חלומותיו צודקים בודאי, אלא שאפלו כששומע חלום מאחר שמספר לו, אזי נופל התבן והפסלת מן החלום, ועל־ידי־זוה שומע רק החלום המברר, ויכול לפתור החלום ולידע העמידות מהם.

ו'יוסף' היה לו זה ה'חן, בבחינת (בראשית מט, כב): "בן פרת יוסף בן פרת עלי עין" - לשון 'חן,

כמו שפרש רש"י - על־ידי־זֶה היה חלומותיו צודקים. פי השתמש תמיד ב'חלומות ופתר אותם, מחמת שהיו חלומותיו צודקים, ונקתבו בתורה. גם על־ידי־זֶה היה יכול לפתור חלומות, כמו שכתוב בתורה.

"וימדרהו ורבו, וישטמהו בעלי חצים"
(בראשית מט, כג)

עא. ח"א מו - **"האירו ברקיו תבל ראתה"** (תהלים צז, ד). **"תבל"** - זה בחינות 'מחאת־כפיים'. פי 'ימין' זה ע"ב, ו'שמאל' זה רי"ו. ועל־ידי שנכללים זה בזה - נעשה שני פעמים רי"ו, גימטריא 'תב"ל'.

פי גם ע"ב שהוא 'ימין', יש בו שלש פעמים ע"ב, גימטריא רי"ו. ושלשה פעמים ע"ב, זה בחינת 'כהן־גדול, ו'כהן־הדיוט', ו'סגן־הכהן' (כחן) הוא בחינת 'ימין'.

ועל־ידי ש'נתראה תב"ל" - הינו: על־ידי 'מחאת־כפיים' בשעת התפלה, בבחינת 'תבל' - על־ידי־זֶה: **"האירו ברקיו"** - נתתקן ה'מחלקת' הנקרא 'ברק', כמו שכתוב (זכריה ט, יד): **"ויצא כפרק חצו"** - 'חץ' לשון 'מחלקת', כמו שכתוב (בראשית מט, כג): **"וישטמהו בעלי חצים"**, ו'תרגומו: **"בעלי פלגותא"**.

עב. ח"א קמה - **"אין אדם מת וחצי תאותו בידו"** (קהלת־רבה א, יג) - **"וחצי"** זה בחינת 'מחלקת', כ'תרגומו (על בראשית מט, כג): **"ורבו בעלי חצים"** - **"בעלי פלגותא"**.

ומי שאוחז תאותו מ'מחלקת', בודאי פאלו לא מת - כמו שבקש דוד (ירושלמי שקלים פ"ב - על תהלים סא, ה): **"אגורה באהלך עולמים"** - **"וכי אפשר לדור בשני עולמות? - אלא שיהיו אומרים דבר הלכה משמו, ואז פאלו לא מת!"**

אבל על־ידי 'מחלקת' - מצינו שלא אמרו הלכה משמם, כמו 'אחרים' ו'יש אומרים' (הוריות יג).

"ותשב באיתן קשתו ויפזו זרעי ידיו מידי אביר יעקב, משם רעה אבן ישראל"
(בראשית מט, כד)
"אבן ובנין" (תרגום אונקלוס)

עג. ח"א ז, בסוף - **"ותשב באיתן קשתו וכו', משם רעה אבן ישראל"** (בראשית מט, כד) -

"אֲבָהוּ וּבְנָיו" (תרגום אוניקלוס), בחינת ה'תפלה', **'יעקב ובניו'** (כמו שמבאר שם באות א: "שיעקב ובניו, הם בחינת שנים עשר נסקאות התפלה" (ועין שם בפרוש מרחיב) - ועין תורה ט' בקטע הבא).

עד. ח"א ט, הבסוף - אלו בני אדם המכחישים כל הנסים ואומרים שהכל דרך הטבע, וכשרואים איזהו נס, הם מכסים אותו עם דרך הטבע.

פוגמים בתפלה - כי התפלה היא נסים שמשנה את הטבע.

ופוגמים באמונה - שאין מאמינים בהשגחת הבורא יתברך.

ופוגמים בארץ ישראל - שהוא מקום הנסים, כמו שכתוב (שיר השירים ב, יב): "וקול התור נשמע בארצנו", וכמו שאמרנו (תענית י): "ארץ ישראל שותה תהלה" - כי שם התהומות, מקום הנסים, כמו שכתוב (רות א, יט): "ותהם כל העיר".

ועלידייזה צריך לכל בעלות מצרים, וכל הגלות מכנים בשם מצרים, על שם שהם מצרים לישראל" (בראשית רבה טז, ד).

וזה פרוש (שמות טז, ה): "תהמת יכסימו, ירדו במצולת כמו אבן".

"תהמת יכסימו" - מי שמכסה את הנסים, ומראה לכל דבר שהוא דרך הטבע.

"ירדו במצולת כמו אבן" - משם רעה אבן ישראל" (בראשית מט, כד), תרגומו: "אב ובנן".

"מצולת" - זה בחינת מצרים, שנאמר (שמות יב, לו): "וינצלו את מצרים".

"כמו אב ובנן" (כמו אבן) - הינו: 'יעקב ובניו' - שהם בחינת תפלה, בחינת נסים, בחינת ארץ ישראל.

לפי ירידתם ולפי הפגם שפגם בתפלה ובאמונה ובארץ ישראל, כן צריך לירד לעמק הגלות של מצרים.

כמו "שירדו יעקב ובניו למצרים" (בראשית מו, ח; יהושע כד, ד), שהם בחינת תפלה, בחינת שנים עשר שערי תפלה (זהר פקודי רנא, שלח קע, שער הכפונות, דרושי עלינו לשבח א) - למצרים שהם הפך הנסים (כלומר: שהתפלה ירדה לגלות) - בשביל

שאמר אברהם (בראשית טז, ח): "במה אדע, על ירשת ארץ".

ועלידיי שיעקר התפלה הם יעקב ובניו כנ"ל - עלידייזה לא זכה לארץ ישראל, לבחינת תפלה, אלא יעקב ובניו, כמו שכתוב (בראשית כא, יב): "כי ביצחק יקרא לך זרע", וכל כל יצחק (נדרים לא).

[בחינת מזהר"ן: ג: קדם שאמר התורה בסימן ז', שמעתי ממנו ז"ל, התורה בסימן קי"ב, וכתבתי מה ששמעתי כפי מה שנדפס בסימן הנ"ל. אך אחר כך אמר התורה "תהמת יכסימו" בסימן ט', ושם נכלל התורה "צהר" הנ"ל, והתורה "תהמת יכסימו" נאמרה בשבת שירה תקס"ג בדרך, ואחר כך התחיל לומר התורה "משפטים" הנ"ל, ואמרה פסקא פסקא.

באותה העת שאמר תורה ז; ט; וק"ב - ספר: שהיה אצלו הבעל שם טוב ז"ל, ואמר לו: "כשפוגמין בארץ ישראל נופלין בגלות", וסימן (בראשית מט, כד): "משם רעה אבן ישראל".

ושאל אותנו לומר לו פרוש על אותו המראה, ולא ידענו להשיבו דבר. אחר כך הראיתי לו התורה (ק"ב) "צהר תעשה לתבה", וראה והסתכל בה - ענה ואמר: "ומתלמידי יותר מכלם" (תענית ז. מכות י) - כלומר: שעתה הבין על ידי פרוש על המראה הנ"ל.

ואחר כך גמר תורה ז', ושם מדבר באמונה וארץ ישראל: "שכשפוגמין בארץ ישראל, באמונה, יורדין לגלות מצרים!" - ושאיתי אותו: "אם זה שייך למראה הנ"ל!" - השיב: "שענין המראה, כבר גמר מקדם להשיג הענין בשלמות!"

ואחר כך קבלתי ממנו תורה ט', וגם שם נכלל התורה קי"ב הנ"ל, ושם בסופו מבאר גם כן: "כשפוגמין בארץ ישראל, יורדין לגלות". ושם מבאר בסופו הפסוק: "משם רעה אבן ישראל", על באור הפסוק (שמות טז, ה): "ירדו במצולת כמו אבן!" - ועתה יכולים להבין מעט, פרוש המראה הנ"ל.

עה. ח"א נב, ג-ד ט"י - צריך לראות למלאות הידים, שהיא האמונה - עלידי הארה משבעה רועים, שהם פלגיות של כל מנהיגי הדור וכו', כי הם רועים האמונה לתקנה ולהשלימה וכו'.

ואיראפשר לבוא לאלו הרועים, שהם פלגיות של הקדשה, אלא עלידי עזות דקדשה וכו'. ולבוא לעזות דקדשה, הוא עלידי שמחה וכו', הינו: עלידי בחינת: "נעשה ונשמע" (שמות כד, ז), שהוא בחינת השמחה וכו'.

ודע: כי "שני העדיים שהכתירו בחורב מנעשה ונשמע" (שבת פח.) - הם בחינת (בראשית א, א): "בראשית ברא", כמובא ב'ספרא דצניעותא' (זהר תרומה קעח:): "בראשית, דא מאמר. ברא, חצי מאמר" וכו'. 'אב ובן'.

כי "נעשה ונשמע", הוא בחינת נסתרות ונגלות. 'נעשה' הוא בחינת נגלות וכו', ו'נשמע' היא בחינת נסתרות וכו'. וזה בחינת תורה ותפלה וכו'. "דא עדין עלאה, עדין תתאה. חכמה עלאה, חכמה תתאה. אב, ובן" (זהר שם).

ויש בכל דרגא ודרגא, וכן בכל עולם ועולם, בחינת "נעשה ונשמע" וכו'. כי מי שבא למדרגה גבוהה מהראשונה, אזי נעשה מה'נשמע' שלו, בחינת 'נעשה', ואזי יש לו בחינת 'נשמע' אחרת. וכן מדרגא לדרגא וכו', וכן מעולם לעולם.

וצריך כל אדם: שילך מדרגא לדרגא, ומעולם לעולם! - עד שיזכה בכל פעם, לבחינת "נעשה ונשמע" גבוה יותר וכו' - עד שיבוא ב'ראשית נקודת הבריאה, שהוא תחלת האצילות וכו'. ואחר כך כשנגלל באין סוף וכו'.

וזה בחינת: "אב ובן, מאמר וחצי מאמר". כי ה"נעשה" - הוא בחינת נגלה, בחינת תורה, בחינת "ברא", בחינת בן, בחינת עדין תתאה, בחינת חכמה תתאה, בחינת חצי מאמר. כנגד ה"נשמע" - שהוא בחינת "בראשית", מאמר השלם, חכמה עלאה, עדין עלאה, בחינת אב, בחינת תפלה, בחינת נסתרה.

כי כל דרגא נגד דרגא שלמעלה ממנה - הוא בחינת חצי מאמר. כמו ה'אב' כשמדבר, מדבר 'מאמר השלם'. וכש'בנו הקטן' מדבר אחריו, הוא מדבר רק חצי מאמר. בן כל דרגא נגד דרגא שלמעלה ממנה, היא בחינת חצי מאמר. והדרגא שלמעלה ממנה, היא בחינת מאמר השלם נגדה. וכן מדרגא לדרגא.

כי כל בני אדם וחיות ועופות וצמחים, וכל הדברים שבזה העולם - הם רק בחינת חצי מאמר, נגד העולם שלמעלה מזה העולם, כי הם רק רמזים לדברים הגבוהים מהם, וכן מעולם לעולם.

וכן פלגיות הבריאה נגד קדם הבריאה, היא בחינת חצי מאמר. כי עקר שלמות באין סוף, ושם הוא בחינת מאמר השלם.

וזה: "ברא", שהוא פלגיות הבריאה - הוא חצי מאמר, נגד "בראשית", שהוא בחינת קדם הבריאה, בחינת תפלה.

כמו: "בראשית, יר"א בש"ת" (זהר פנחס רנז. תקוניי זהר כד. ועוד) - שהיא תפלה, בחינת (משלי לא, ל): "יראת ה' היא תתהלל", שהוא מאמר השלם.

ועל כן אמונה נקרא ירושלים - על שם: שעקר בנינה מ"בראשית", שהוא בחינת "יראה שלם" (בראשית רבה נו, י). בחינת "בראשית, יר"א בש"ת", בחינת "בראשית, מאמר השלם" - כי אמונה הוא מה'רועים' פנ"ל, ול'ה'רועים' אי אפשר להתקרב ביראם על ידי עזות, ול'עזות' זוכין על ידי 'שמחה' פנ"ל, ול'שמחה' זוכין על ידי בחינת "נעשה ונשמע", שהוא בחינת תורה ותפלה וכו' פנ"ל.

וזה (בראשית מט, כד): "משם רעה אבן ישראל", ותרגומו: "אב ובן". וזה: "מאמר השלם, שהוא אב ובן פחדא" - כי "חצי מאמר", הוא בחינת בן לחוד, אבל "מאמר השלם", הוא אב ובן פחדא - כי שם נכלל הכל. ועל ידי זה יכול לבוא לבחינת רועים. וזהו: "משם רעה אבן ישראל".

עו. ח"א נז, ד - עקר הברכות מ'ידים', בבחינת (ויקרא ט, כב): "וישא אהרן את ידו אל העם ויברכם", וכמו שכתוב (בראשית מט, כד): "מידי אביר יעקב, משם רעה אבן ישראל".

עז. ח"א נז, אב - דע: כי "כל דבור ודבור שיצא מפי הקדוש ברוך הוא, נברא ממנו מלאך" (תגינה יד. וכו'). וכל מלאך ומלאך ממנה על איזהו דבר, ו'אפלו כל אילנות ועשבים יש עליהם ממנים" (בראשית רבה י, ז). וכל מלאך מקבל חיותו מה'דבור', ומשפיע לתוך הדבר שממנה עליו.

ושני הכחות האלו שיש למלאך, לקבל ולהשפיע - מכנים בבחינת 'ידים'. ב'די'מין' מקבל חיותו, וב'די'שמאל' משפיע וכו'. וה'תורה' נותנת פח למלאכים, וה'מלאכים' משפיעים לעשבים, ועשבים מרפאים ב'כח' התורה.

ו'מי שפוגם ב'אמונת החכמים' ופורץ גדרם, אין רפואה למכתו" (שבת קי.) וכו' - כי על ידי זה

מסיר ה'ידים' מן המלאכים, לפי בחינות הסרתו מדרך דברי רבנו.

וזוהו (דברים יז, א): "לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל" - לפי בחינות הסרתו. אם סר מדרך דברי רבנו לימין - בזה סר ימין המלאך, ואין לו כח לקבל. ואם סר לשמאל - בזה סר יד שמאל מהמלאך, ואין לו כח להשפיע. וכשנפגם איזהו יד המלאך - אזי אין לזה האדם אסותא - פי זה העשב שבו תלוי רפואתו, אין לו כח לרפאות, פי אין משפיע לו וכו'.

ותקונו: שיקים 'אמונה הנפולה', ויאמין 'אמונת חכמים' - ועל ידי זה יקום ויתרפא מחולאת הזאת. פי על ידי 'אמונת חכמים' - מתקן בחינות ידים של מלאכים, והם מקבלים ומשפיעים כחות לעשבים לרפואתו.

ולתקום 'אמונה הנפולה' - היא על ידי בחינת 'יעקב', הינו: על ידי נדר, שידר איזהו נדר (ויקום מיד). ו'יעקב' הוא בחינות נדר, שהוא ראש לכל הנודרים (בראשית רבה ע, א - על הפסוק: נדר לאביר יעקב. תהלים קלב, ב), כמו שכתוב (בראשית כח, כ): "וידר יעקב נדר".

ועל ידי הנדר ישוב ל'אמונת חכמים' וכו', ועולה לשרש שהחכמים משרשים שם וכו', ויודע ומכיר מעלות החכמים, ועל ידי זה הוא שב ומאמין בהם.

וזוהו (בראשית מט, כד): "מידי אביר יעקב" - בשביל לתקן ידי המלאך, הנקרא אביר (יומא עה:) - צריך להשתמש בנדר, שהוא בחינת יעקב, כנ"ל.

פי (שם): "משם רועה אבן ישראל" - הינו: על ידי הנדר, נתתקן ה'אמונה' הנקרא רועה, בבחינת (תהלים לז, ג): "ורעה אמונה". וכשנתתקן ה'אמונה, נתתקן הידים, בבחינת: "לא תסור", כנ"ל.

עה. ח"א נא: כתב יד רבנו ז"ל (הנדפס בסוף הספר, השיך לח"א נא) - השקר מזיק לעינים בגשמיות וברוחניות וכו', והתהוות השקר, שהוא הרע, שהוא הטמאה - הוא מחמת הרחוק מאחד. פי הרע הוא נגדיות וכו'. למשל: כל מה שהוא נגד רצונו של אדם, הוא רע.

וב'אחד, אין שיך נגדיות, אלא כלו טוב, בחינת (פסחים ג): "לעתיד, כלו הטוב והמטיב" - פי באחד אין שיך רע וכו'.

ועלי כן לעתיד לבוא - יהיה אז כלו אחד, כלו טוב - פי אמת הוא אחד וכו'. ובשביל זה יתבטל אז: הרע, וההתנגדות, והשקר, והטמאה וכו'.

פי 'קדם הבריאה' כשהיה הבריאה בכח כפיכול, קדם שהוציא אל הפעל - היה כלו אחד, וכלו אמת, וכלו טוב, וכלו קדש. אפלו שם טהור לא היה שיך לומר - פי טהור אין שיך אלא כשיש טמאה וכו'.

ועל ידי השגחת השם יתברך - אפלו אחר הפעלה, שהוציא הקדוש ברוך הוא מכח אל הפעל - כל הדברים הם באחדות עמו.

ועל ידי אמת - השגחת השם יתברך עליו וכו'. ועל ידי השקר שהוא הרע - מסיר ממנו השגחת השם יתברך, כמו שכתוב (תהלים קא, ז): "דבר שקרים לא יכון לנגד עיני".

נמצא: מי שרוצה שיהיה אחר הבריאה כמו קדם הבריאה - שיהיה כלו אחד, שיהיה אב וכן באחד, כמו שהיה מקדם כשהיה בכח - ישמר עצמו מ'שקר'.

ועל ידי זה: השגחת השם יתברך עליו! - ואז כלו אחד, ונכלל אחר הבריאה בקדם הבריאה!

וזוהו בחינת (תגינה יד): כשאתם מגיעין לאבני שיש טהור, אל תאמרו מים מים, שנאמר (תהלים קא, ז): דבר שקרים לא יכון לנגד עיני".

"אבן" - זה בחינת "כח אב וכן כח דא", כתרנומו ("אבן ובנין" - על בראשית מט, כד): "משם רעה אבן ישראל" - שהוא בחינת קדם הבריאה שהיה בכח, שהיה הכל אחד.

"שיש טהור" - הוא בחינת אחר הפעלה, שהוא בחינת ישות וטהרה.

"אם תרצו להגיע שיש טהור לאבני" - מי שרוצה להגיע ולהמשיך ה'אחדות' לתוך הישות שיהיה עכשו אחר הפעלה כמו קדם הפעלה.

עצה על זה: "אל תאמרו מים מים" - שישמר עצמו מ'שקר' שהוא בחינת "מים מים" וכו' (עין בפנים ענין "מים מים").

"שנאמר: דבר שקרים לא יבון לנגד עיני" - פי על-ידי 'שקר', הוא מסיר מעליו 'השגחת השם' יתברך, והוא רחוק מאחד.

אך על-ידי 'אמת' - 'השגחת השם יתברך' עליו. ועל-ידי ה'השגחה', 'כלו אחד' כמו שהיה 'קדם' הבריאה, כנ"ל.

עט. ספר-המדות, התנשאות ח"ב ד; זריזות ח"ב א - על-ידי 'זריזות' - זוכה להיות 'רועה נאמן'. וסימן לדבר (משלי ו, ז): "לך אל נמל"ה' עצל", וכתוב (בראשית מט, כד): "משם רעה אבן ישראל". [סופי-תבות: נמל"ה].

[בחי-מוהר"ן עז: שיך ל'אלף-בית החדש' שחבר בימי ילדותו [ספר-המדות ח"ב הנ"ל], וכבר נדפס שם בלשון-אחר - אך בסגנון זה שמעתי זה הענין מפיו-הקדוש:

"על ידי 'זריזות' - בנקל להיות 'פרנס-הדור' בגשמיות או ברוחניות. וסימן לדבר: לך אל נמלה עצל, על זה כתיב: 'משם רועה אבן ישראל' - דהינו: 'פרנס'".

הינו: לזכות להתמנות להיות 'פרנס' - זה עומד על 'זריזות' הנלמד מה'נמלה' - פי "משם רועה אבן ישראל" (בראשית מט, כד).

"ברכת שדים ורחם" (בראשית מט, כה)
"שדים, על-שם שהזרע יורה כחץ" (רש"י)

פ. ח"א כט, ד - ועל-שם-זה נקרא 'כלליות הגידון' שהוא ה'ברית-קדש': 'שדי' (זהו פנחס רנו. עין עוד ב'לקוטי-מוהר"ן ח"א יא, ג; כג, ד; לא, ח) - על-שם "ששדי וזרה כחץ" (רש"י בראשית מט, כה; נדה מג.) 'לבנונית' ו'תקונים' לכל פרט ופרט כפי צרכו, ואפלו למקומות הצרים והדקים.

פי יש מקומות צרים ודקים שאי אפשר לבוא לשם שום תקון, פי אם על-ידי 'תקון-הכללי', שהוא זורק 'לבנונית' ו'תקונים' גם למקומות הצרים והדקים.

"ולקדקד נזיר אחיו" (בראשית מט, כו)

פא. ח"ב פה - 'אגוזים' הנקראים 'לוזים', רומזים לבחינת 'לאה', שהיא ב'ערף', שהיא נקבא ראשונה' (ספר הלקוטים להאר"ז, ל, פרשת ויחי). ואחר-כך נכנסין

ל'בית-המקדש', שהוא בחינת: "יעקב קראו בית-אל" (פסחים פח.). וזהו שפרש רש"י (שופטים א, כד): "שדרך לוז נכנסין לבית-אל".

וזהו (ישעיה מ, א): "נחמו נחמו" - שתי פעמים 'נחמו' ו'גימטריא קדקד', שהוא בחינת 'ערף' - שעל-ידי נכנסין לבית-אל.

וזהו שלשה שבועות שהם עשרים-ואחד יום ש'ביד המצרים', וכנגדו באילן לוז. - בשביל זה נוהגין לאכל ביצה בסעודה המפסקת בתשעה-באב - פי הביצה נגמרת בעשרים ואחד יום, כמאמר חז"ל (בכורות ת. ועין שם בתוספות): "תנגלת מולדת לעשרים ואחד יום וכו', וכנגדו באילן לוז".

וזהו העצם לוז שיש בערף אדם, שישאר אחר כליון הגוף, וממנו יתחדש בגין הגוף בשעת תחית-המתים. וזהו עקר נחמותינו, בחינת "נחמו נחמו" כנ"ל - פי על הגוף נאמר (רות ג, יג): "שכבי עד הבקר", שהוא עת התחיה. "והנה בבקר והנה היא לאה" (בראשית כט, כה), הינו עצם לוז הנ"ל - שעל-ידי נתבנה הגוף.

ובשביל שכל כונתו של יעקב היה בשביל רחל - נאמר ב'בני רחל', דהינו 'יוסף': "ולקדקד נזיר אחיו" (בראשית מט, כו), וב'בנימין' כתיב: "ובין כתפיו שכן" (דברים לג, יב). רמז: שעל-ידי בחינת 'לאה' שהיא ראשונה, יכול לבוא לבחינת רחל. 'קדקד' ו'כתפיו' זה בחינת 'לוז' הנ"ל. 'ערף' גימטריא ש"נ, ראשי-תבות: "שבת נחמו" - רמז להנ"ל.

"בנימין זאב יטרף" (בראשית מט, כז)

"בנימין בארעה תטרי שכנתא, ובאחסנתה יתבני מקדשא בצפרא" (תרגום אונקלוס). "בית-המקדש נבנה בחלקו של בנימין" (יומא יב. מגלה כו. זבחים נד. קית: ועוד)

פב. ח"א יז, ג-ד - התקון להכניע ולבטל 'פסילות השכל' - הוא על-ידי בחינת 'מזבח', בחינת 'אכילה בפשרות', פי "שלחנו של אדם מכפר במזבח" (ברכות נה.).

פי עקר יניקת ה'פסילות', דהינו ה'קלפות', הוא רק מבחינת 'מזבח' (זהו תרומה קלט). ועל-כן אפלו אחר אכילת איש הפשר, בהכרח שיהיה לו 'בלבול הדעת' קצת אחר האכילה, מחמת ש'יניקת ה'פסילות' הוא משם.

אך צריך שלא לתן חיות להקלפות, כִּי־אם כְּדֵי חִינּוּ בְּצִמְצוּם וְלֹא יוֹתֵר.

אָבֵל בְּשֹׂאכֵל כְּזוֹלֵל וְסוֹבָא, שְׂזָה בַּחֲנִינֵת אִפְגָּם הַמְזַבַּח - אָזִי יוֹנְקִים ה'קִלְפוֹת/, דְּהִינּוּ ה'פְּסִילוֹת/, יוֹתֵר מִהָרְאוּי - וְאָזִי מִתְגַּבֵּר ה'פְּסִילוֹת/ עַל ה'שִׁבְל'.
וְזֶה בַּחֲנִינֵת (זְבָחִים נג): **"מְזַבַּח בַּחֲלָקוֹ שֶׁל טוֹרֵף"** - זֶה בַּחֲנִינֵת (תְּהִלִּים קיא, ה): **"טוֹרֵף נִתַּן לִירְאוּי"** - בַּחֲנִינֵת **'אֲכִילָה בְּכַשְׂרוֹת'**, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה מְכַנְיַעִין וְטוֹרְפִין אוֹתָן, אֶת ה'קִלְפוֹת/ וְה'פְּסִילוֹת/.

אָבֵל עַל־יְדֵי אִפְגָּם־הַמְזַבַּח, הִינּוּ אִפְגָּם־הָאֲכִילָה - נוֹתֵן כַּח לְה'פְּסִילוֹת/, וְנַעֲשֶׂה מ'טוֹרֵף, 'טוֹרֵף־הַדְּעַת' שֶׁמִּתְגַּבֵּר עַל־יְדֵי־זֶה כַּנ"ל.

וְלֹה־שְׁלִים אִפְגָּם־הַמְזַבַּח, הוּא עַל־יְדֵי גְרִים וְכו' (עֵין בַּפְּנִים).

וְזֶה בַּחֲנִינּוֹת (בַּמִּדְבָּר כג, כד): **"לֹא יִשְׁכַּב עַד יֹאכַל טוֹרֵף וְדָם חֲלָלִים יִשְׁתֶּה"**, וְתַרְגוּמוֹ: **"וְנִכְסֵי עַמְמֵי־יִרְת"**.

"יֹאכַל טוֹרֵף" - זֶה בַּחֲנִינּוֹת 'שְׁלֵמוֹת הַמְזַבַּח, בַּחֲנִינֵת: **"מְזַבַּח בַּחֲלָקוֹ שֶׁל טוֹרֵף"** כַּנ"ל, וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי: **"וְנִכְסֵי עַמְמֵי־יִרְת"**, הִינּוּ עַל־יְדֵי גְרִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (בְּבִא־בְתָרָא מ.ב. נג: קמט. ועוד) לְעַנְיַן יִרְשֵׁת הַגֵּר: **"כָּל הַקּוֹדֵם בְּנִכְסֵי הַגֵּר, זָכָה"**.

כג. ח"ב עז - דע: שֶׁכָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, אִפְלוּ צָדִיק גָּדוֹל - צָרִיף שִׁיחִיה לֹו אִיזָה צַעַר בְּכָל יוֹם! - וְגַם מִי שֶׁדַּעְתּוֹ יוֹתֵר גָּדוֹלָה, צַעְרוֹ גָּדוֹל בְּיוֹתֵר וְכו'.

וְהַמְתַּקָּה הוּא: עַל־יְדֵי אֲכִילָה בַּקִּדְשָׁה וּבִירְאוֹת־שָׁמַיִם. הִינּוּ: שְׁעַל־יְדֵי אֲכִילָה בַּקִּדְשָׁה - נַעֲשֶׂה ה'מְתַקָּה' שֶׁלֹא יִתְגַּבֵּר הַצַּעַר בְּיוֹתֵר חֲסִי־וְשָׁלוֹם. וְגַם: שֶׁלֹא יִהְיֶה נִשְׁתַּלְשֵׁל מִן הַצַּעַר חֲסִי־וְשָׁלוֹם, הַשְׁתַּלְשֵׁלוֹת אֶל הַסְטֵרָא־אֲחֵרָא, שֶׁהִיא דִּין קָשָׁה חֲסִי־וְשָׁלוֹם.

וְעַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה ה'פָּה' בַּבַּחֲנִינֵת 'קוֹמַת אָדָם'. הִינּוּ: שְׁעוֹשֶׂה וּמְשִׁים ה'פָּה', לְבַחֲנִינֵת 'קוֹמַת אָדָם'. כִּי מִי שֶׁאֵין אֲכִילָתוֹ בַּקִּדְשָׁה, אָזִי 'פִּיו' הוּא בַּחֲנִינֵת 'בְּעַל־חֵי' מִמֶּשׁ. אָבֵל בְּשֹׂאכֵל בַּקִּדְשָׁה, אָזִי מְשִׁים אֶת ה'פָּה' לְאָדָם כַּנ"ל וְכו'.

וּבִשְׂכַר זֶה שֹׂאכֵל בַּקִּדְשָׁה וּבִירְאוֹת־שָׁמַיִם, וְעוֹשֶׂה מִה'פָּה' 'קוֹמַת אָדָם' - זוֹכָה לְעֵלְיָה יוֹתֵר גָּדוֹלָה, שְׁנִתְעַלָּה בַּחֲנִינֵת 'קוֹמַת אָדָם' הַנ"ל, וְנַעֲשֶׂה בַּחֲנִינֵת

וְעוֹשֶׂה בַּחֲנִינֵת 'קוֹמַת אָדָם' הַנ"ל, וְנַעֲשֶׂה בַּחֲנִינֵת

אָדָם הַעֲלִיּוֹן, בַּחֲנִינֵת: **"שְׂכִינָה מְדַבֵּרַת מִתּוֹךְ גְּרוֹנוֹ"** וְכו'.

וְזֶה שְׁנִמְתַּק הַצַּעַר עַל־יְדֵי אֲכִילָה בַּקִּדְשָׁה - כִּי ה'הַשְׁתַּלְשֵׁלוֹת' שֶׁנִּשְׁתַּלְשֵׁל וּבֹא צַעַר יוֹתֵר גָּדוֹל לְמִי שֶׁהוּא 'בְּרִדְעַת' כַּנ"ל. כִּי זֶה בַּחֲנִינֵת 'מְעַבְרָתָא שֶׁל תְּפִלִּין', כִּי "רֵאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת ה'" (תְּהִלִּים קיא, י), וְ"אִם אֵין יִרְאָה אֵין חֲכָמָה" (אָבוֹת פ"ג מ"ז), וְעַל־כֵּן כָּל מִי שֶׁזוֹכָה לְאִיזָה חֲכָמָה וְדַעַת, עוֹבֵר עָלָיו 'יִרְאָה' גַּם־כֵּן, כִּי זֶה תְּלוּי בְּזֶה.

וְזֶה בַּחֲנִינֵת 'מְעַבְרָתָא שֶׁל תְּפִלִּין' - כִּי תְּפִלִּין הֵם בַּחֲנִינֵת 'מַחֲיין', וְה'רְצוּעָה' הִיא בַּחֲנִינֵת 'יִרְאָה' וְכו', וְזֶה בַּחֲנִינֵת ה'רְצוּעָה' שְׁעוֹבֵרַת בְּתוֹךְ ה'מְעַבְרָתָא שֶׁל תְּפִלִּין' - הִינּוּ: שְׁה'רְצוּעָה' שֶׁהִיא ה'יִרְאָה', הִיא עוֹבֵרַת בְּתוֹךְ הַמַּחֲיין וְהַתְּפִלִּין, כִּי "רֵאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת ה'" כַּנ"ל.

וְעַל־כֵּן כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל שֶׁזוֹכָה בְּכָל יוֹם לְבַחֲנִינֵת 'מַחֲיין' תְּפִלִּין - עוֹבֵר עָלָיו 'יִרְאָה' גַּם־כֵּן, בַּבַּחֲנִינֵת ה'רְצוּעָה' שְׁעוֹבֵרַת ב'מְעַבְרָתָא שֶׁל תְּפִלִּין. וּמִזָּה נִשְׁתַּלְשֵׁל וּבֹא לְכָל אֶחָד אִיזָה צַעַר בְּכָל יוֹם. וְכָל מִי שֶׁדַּעְתּוֹ יוֹתֵר גָּדוֹלָה, צַעְרוֹ יוֹתֵר גָּדוֹל, כִּי ה'צַעַר' נִשְׁתַּלְשֵׁל מִן ה'יִרְאָה', וְה'יִרְאָה' הִיא כְּפִי הַמּוֹחַ וְהַדְּעַת' כַּנ"ל.

וַיֵּשׁ צַעַר שָׁבָא מ'יִרְאָה־דְקִדְשָׁה' - אָבֵל יֵשׁ שֶׁנִּשְׁתַּלְשֵׁל חֲסִי־וְשָׁלוֹם 'צַעַר', מְבַחֲנִינֵת 'יִרְאוֹת הַנְּפֻלוֹת', רְצוּעָה בִּישָׂא.

אָבֵל עַל־יְדֵי אֲכִילָה־בַּקִּדְשָׁה - שֹׂאכֵל בַּקִּדְשָׁה, וּמְשִׁיף עָלָיו ה'יִרְאָה־דְקִדְשָׁה' בְּשַׁעַת הָאֲכִילָה - אָזִי עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מְמַתִּיק הַצַּעַר וְהַדִּין הַבָּא מ'רְצוּעָה בִּישָׂא' - כִּי הוּא מְמַשִּׁיף עָלָיו ה'יִרְאָה דְקִדְשָׁה' - שְׁעַל־יְדֵי־זֶה עוֹלִין וְנִמְתַּקִּין ה'יִרְאוֹת הַנְּפֻלוֹת, שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת רְצוּעָה בִּישָׂא.

וְזֶה בַּחֲנִינֵת (יוֹמָא יב. מְגִלָּה כו. זְבָחִים נד.: קיח: ועוד): **"רְצוּעָה הֵיטָה יוֹצֵאָה מַחֲלָקוֹ שֶׁל יְהוּדָה לְחֲלָקוֹ שֶׁל בְּנֵי־מִין, וְעַל זֶה הָיָה אוֹתוֹ צָדִיק מְצַטְטֵר בְּכָל יוֹם, וּבִקְשׁ לְבַלְעָה, וְזָכָה וְנַעֲשֶׂה אֲשֶׁפִיזְכּוֹן לְשְׂכִינָה"**.

"בְּנֵי־מִין" - הוּא בַּחֲנִינֵת ה'דְּעַת', בַּחֲנִינֵת 'מַחֲיין', תְּפִלִּין. כִּי **"בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ בַּחֲלָקוֹ שֶׁל בְּנֵי־מִין"** (שָׁם), וְ"בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ" הוּא בַּחֲנִינֵת ה'דְּעַת' וְכו'. **'יְהוּדָה'** הוּא בַּחֲנִינֵת 'מְלֻכוֹת', בַּחֲנִינֵת 'יִרְאָה'.

וז'הו: "רצועה" - הינו 'רצועה' הנ"ל, בחינת 'יראה', בחינת רצועה של תפלין'.

"שיוצאת מחלקו של יהודה, לחלקו של בנימין" - הינו: כי ה'רצועה' באה מבחינת: "חלקו של יהודה", מבחינת 'יראה'. "ונכנסת בחלקו של בנימין" - הינו: בתוך ה'תפלין' 'מחין', בבחינת: רצועה העוברת בהמעברתא של תפלין' כנ"ל.

וז'הו: "ועל זה היה אותו צדיק מצטער בכל יום" - כי מזאת ה'רצועה', בא הצער בכל יום לכל אחד מישראל, ובפרט להצדיק שדעתו יותר גדולה כנ"ל.

וז'הו: "ובקש לבלעו" - הינו: שהיה מבקש ומחפש תמיד לתקן ולהמתיק הצער הבא מ'רצועה' הנ"ל, על-ידי האכילה כנ"ל.

"וזכה ונעשה אשפיזון לשכינה" - הינו: שזכה להמתיק הצער, על-ידי האכילה בקדשה וביראת-שמים כנ"ל. "ועל-ידי-זה נעשה אשפיזון לשכינה" - הינו: שנעשה ה'פה' בבחינת 'קומת אדם'. וזה בחינת 'אשפיזא' וכו' (עין בפנים).

וז'הו: "ונעשה אשפיזון לשכינה" - כי על-ידי ה'המתקה' הנ"ל על-ידי 'אכילה בקדשה' כנ"ל, שעל-ידי-זה זוכה לעשות מה'פה', בחינת 'אדם' כנ"ל - זוכה אחר-כך לבחינת 'אדם העליון', בחינת: "שכינה מדברת מתוך גרונו".

וז'הו: "ונעשה אשפיזון לשכינה" - שזכה לבחינת: "שכינה מדברת מתוך גרונו" כנ"ל.

"כל אלה שבטי ישראל שנים עשר" (בראשית מט, כח)
"הני תריסר שבטין, בלהו תקוונא דמטרוניתא הווי" (זהר ויחי רמ.)
- ענין "ב שבטים" -

פד. ח"א ז, בסוף - "כי הדרן ואתאן לבתר תריסר ירחי שתא וקחזינן דהוי מנסרא מגרמיהו לבנינא הנך מחוזא" (בבא-בבא עג.) [כשחזרנו לאותו מקום אחר שנים-עשר חדשים, ראינו שמנסרים קורות מעצמותיו של הדג, כדי לבנות אותם פרפים].

כי מ'אחורי הקדשה' - שהם: ה'שנים-עשר שבטים', שעל-ידם נתתקן 'מדת המלכות' (זהר ויחי רמ.) - ו'אחריהם' הוא ה'טמאה', ויש בני-אדם שיוצאין מהקדשה.

וז'ה שספר התנא: שהדר וחרזר לעין באלו שהם 'בתר תריסר ירחי שתא', שהם: 'אחורי שנים-עשר שבטים דקדשה', שיוצאין מכלל ישראל על-ידי מעשיהם הרעים.

"וחזינן דהווי מנסרי מגרמיהו" - הינו: שעל-ידי מעשיהם הרעים החקוקים על עצמותם, והחקיקה עובר מעבר לעבר כנסירה ממש.

אבל על-ידי שאיש הישראלי הנ"ל נתעורר בתשובה - על-ידי 'שרץ קטן' שבנחיריו, על-ידי שהרגיש 'טמאה קטנה' שמבלבלת אותו.

על-ידי תשובתו גורם: שגם אלו הרשעים, נעשו 'כפא לקדשה' - "ויהבי לבנינא הנך מחוזא" - שעוזרים גם הם לעובדי-השם, שיבנו 'הנך מחוזא' הנ"ל.

פד. ח"א ט, ב - ודע: "שיש שנים-עשר שבטים, בנגד שנים-עשר מזלות" (שמות-רבה טו, ו; תקוני-זהר לו, נט.), "וכל שבט ושבט יש לו נסחא מיוחדת ושער מיוחד לכנס דרך שם תפלתו" (שער-הכפונות, דרושי עלינו-לשבח א), וכל 'שבט' מעורר בתפלתו פח מזלו שבשנים-עשר מזלות, והמזל מאיר למטה ומגדל הצמח ושאר דבריו הצריכים אליו.

וצריך להעלות תפלתו ל'שער השבט' שלו - כי אם יגיע ל'שער שבט' אחר, לא יוכל לעלות. וצריך לזה זכות גדול, שיזכה אדם להעלות תפלתו דרך שער השיף לשבטו.

וז'ה שאמרו חז"ל (פסחים קיח): "קשין מזונותיו בקריעת ים-סוף וקשה זיוגו [בקריעת ים-סוף] וכו' (סוטה ב.)

"כי הים-סוף נקרע לשנים-עשר קרעים, בנגד שנים-עשר שבטים" (פרקי-דרבי-אליעזר מב; תקוני-זהר נח); ו"בני-ישראל בתפלתם גורמים זיוגא דקדשא-בריך-הוא ושכינתה" (זהר; פרי-עץ-תיים קריאת-שמע פ"ד; שער-הכפונות שבת, הקדמה; ועוד). ולפי הזיוג שגורם בתפלתו, כן זוכה לזיוגו, וגם "ישראל מפרנסים לאביהם שבשמים בתפלתם" (זהר ויקרא ז); וכפי שמפרנס לאביו שבשמים בתפלתו, כן נותנין לו פרנסתו.

וצריך לזה זכות גדול: "שיזכה להעלות תפלתו דרך שער השיף לשבטו!"

"וְזֹאת אֲשֶׁר דָּבַר לָהֶם אֲבִיהֶם וַיְבָרֶךְ אוֹתָם"

(בְּרֵאשִׁית מ"ט, כח)

פ.ח. ח"א יט, ג - גִּדְל יִקַּר הָעֶרְךָ שֶׁל לְשׁוֹן-הַקִּדְשִׁי - שָׁבוּ נִבְרָא הָעוֹלָם - כַּמֵּאָמֵר חֲז"ל (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה יח, ד - עַל בְּרֵאשִׁית ב, כג): **"לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה, כִּי מֵאִישׁ לִקְחָהּ זֹאת"** - **"לְשׁוֹן נֹפֵל עַל לְשׁוֹן, מִכָּאֵן שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם בְּלְשׁוֹן הַקִּדְשִׁי"**.

וְזֶה בְּחִינַת 'חֲוָה', בְּחִינַת (תְּהִלִּים יט, ג): **"וּלְיִלָּה לְיִלָּה יִחְוָה"** - הֵינּוּ בְּחִינַת הַדְּבֹר שֶׁל לְשׁוֹן-הַקִּדְשִׁי, שָׁבוּ נִבְרָא הָעוֹלָם.

וְזֶה בְּחִינַת: **"לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה"** - הֵינּוּ הַדְּבֹר, כַּמֵּו (בְּרֵאשִׁית מ"ט, כח): **"וְזֹאת אֲשֶׁר דָּבַר לָהֶם"**.

פ.ט. ח"א לה, ב - נִמְצָא לְעִיל בְּפִסּוּק (בְּרֵאשִׁית מ"ט, יא): **"אִסְרֵי לְגֶפֶן עֵינָה"**.

"וַיִּבַּל יַעֲקֹב לְצֹטֹת אֶת בְּנָיו" (בְּרֵאשִׁית מט, לג)

צ. חיי-מוהר"ן שיצה - וְכֵן 'יעקב' הִיָּה גַם-כֵּן עוֹסֵק בְּזֶה לְקִרְבַּ בְּנֵי-הַנְּעוּרִים לְהַשְׁמִיטָתָם, וְחֵבֵר כַּמָּה אֲלָפִים סְפָרִים בְּעֵינָיו ה'אֲמוּנָה' - כִּי הוּא חֵבֵר סְפָרִים הַרְבֵּה מְאֹד בְּעֵינָיו ה'אֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה', גְּזַמְאוֹת סְפָרִים.

וְהוּא לְמַד עִם כָּל בְּנָיו דְּרַכֵּי ה'אֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי הָיוּ כָּלָם צְדִיקִים. אֲךָ אֶף-עַל-פִּי-כֵן חָקַר בְּדַעְתּוֹ לְמִי לְמַסֵּר כָּל חֻקְמָתוֹ, עַד שֶׁמָּסַר כָּל חֻקְמָתוֹ לְלוֹי, וּלְכָלָם מָסַר רְאשֵׁי-פָרְקִים. וְעַל-כֵּן 'שֶׁבֶט לוֹי' הָיוּ דְבוֹקִים וְחֻזְקִים בְּה'אֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה' יוֹתֵר מִכָּלָם, וְעַל-כֵּן לֹא טָעוּ בְּעֶגְלָה, וְגַם לֹא הָיָה עֲלֵיהֶם שׁוֹם עֲבוֹדַת מִצְרַיִם.

"וַיֵּאָסֶף רִגְלָיו אֶל הַמֶּטֶה, וַיְגֹעַ וַיֵּאָסֶף אֶל עַמּוּיו"

(בְּרֵאשִׁית מט, לג)

"יעקב אבינו לא מת" (תענית ה: זיכר ויחי רנ:)

צ.א. ח"א ט, ב - 'יעקב' שֶׁהוּא כָּלֹל כָּל ה'שְׁנַיִם-עָשָׂר שְׁבָטִים', וְהָיָה יוֹדֵעַ כָּל מִטָּה וּמִטָּה בְּשִׂרְשׁוֹ - בְּשִׁבְלֵי זֶה פְּתִיב בֵּה (בְּרֵאשִׁית מט, לג): **"וַיֵּאָסֶף יַעֲקֹב רִגְלָיו אֶל הַמֶּטֶה"**.

"רַגְלָיו" - זֶה בְּחִינַת 'תְּפִלָּה', כַּמֵּו שְׁפָתוֹב (תְּהִלִּים פה, יד): **"צִדְקַת לְפָנָיו יִהְיֶה"**. הֵינּוּ: שֶׁהָיָה מְאֵסֶף כָּל הַתְּפִלוֹת, כָּל אַחַת לְשִׁרְשָׁה.

וְזֶה שֶׁאָמַר אָבִא בְּנִימִין (בְּרֵכוֹת ה:): **"כָּל יָמֵי הַיִּתִּי מִצְטַעַר עַל שְׁנֵי דְבָרִים: עַל תְּפִלָּתִי שֶׁתִּהְיֶה סְמוּךְ לְמִטָּתִי" - הֵינּוּ: שֶׁיִּתְפַּלֵּל דְּרָךְ שֶׁעַר הַמִּטָּה שָׁלוֹ, כִּי יֵשׁ "שְׁנַיִם-עָשָׂר מִטּוֹת" (בַּמְדָּבָר יז, יז), וְכָל אֶחָד יֵשׁ לוֹ 'שֶׁעַר מִיחָד' - וְהַתְּפִלָּל: שֶׁלֹּא תִתְרַחֵק תְּפִלָּתוֹ מִ'מִּטָּה' שָׁלוֹ.**

וְזֶה לְשׁוֹן 'מִטָּה' - כִּי 'מִטָּה' לְשׁוֹן זְוֹנָה, כַּמֵּאָמֵר הַסְּמוּךְ (בְּרֵכוֹת שם): **"עַל מִטָּתִי שֶׁתִּהְיֶה נְתוּנָה" וְכוּ', וְ'מִטָּה' הוּא בְּחִינַת 'זְוֹנָה'. גַּם 'מִטָּה' הִיא בְּחִינַת 'פְּרֻנְסָה', כַּמֵּו שְׁפָתוֹב (וַיִּקְרָא כו, כו): **"בְּשִׁבְרֵי לָכֶם מִטָּה לֶחֶם"** - כִּי **"שְׁנַיִם-עָשָׂר מִטּוֹת" גּוֹרְמִין 'זְוֹנָה' וְ'מְפְרָנְסִין', 'קָשָׁה זְוֹנָה' וְ'קָשִׁין מְזוֹנָתֵינוּ' וְכוּ'.****

פ.ו. ח"א לו, ג - כְּשֶׁמְקַבֵּל עָלָיו 'עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם' ב'קְרִיאַת-שְׁמַע', בְּפִסּוּקִים 'שְׁמַע וּבְרוּךְ שֵׁם' - כּוֹלֵל נִשְׁמָתוֹ בִּי"ב שְׁבָטֵי יָהּ.

כִּי בְּשְׁנֵי פִסּוּקִים אֵלּוּ: יֵשׁ י"ב תְּבוּלוֹת, נֶגֶד י"ב שְׁבָטֵי יָהּ. וּמ"ט אוֹתִיּוֹת, כַּנֶּגֶד מ"ט אוֹתִיּוֹת שֶׁבְּשִׁמּוֹת שְׁבָטֵי יָהּ.

וּמְפָרִישׁ נִשְׁמָתוֹ, מִנִּשְׁמַת עַרְבֵי-רֵב, הַבָּאִים מֵ'אִשָּׁה זוֹנָה', 'שִׁפְחָה בִּישָׂא', שֶׁהִיא בְּבְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית טז, ח): **"מִפְּנֵי שְׂרֵי גְבֻרָתִי אֲנֹכִי בְּרַחַת"**, שֶׁהַתְּאוּהָ בּוֹרַחַת וְנִפְרָדַת מִמֶּנָּה.

פ.ז. ח"ב נג, ג - הַמ"ט שְׁעָרֵי-תְּשׁוּבָה, הֵם בְּחִינַת מ"ט אוֹתִיּוֹת שֵׁישׁ בְּשִׁמּוֹת שְׁנַיִם-עָשָׂר שְׁבָטֵי יָהּ.

כִּי כָּל שֶׁעַר וְשֶׁעַר, יֵשׁ לוֹ אוֹת מִמ"ט אוֹתִיּוֹת הַשְּׁבָטִים. וְעַקֵּר הַזְּדַכְכוּת שְׁנַיִם-עָשָׂר שְׁבָטֵי יָהּ, שֶׁהֵם מ"ט אוֹתִיּוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת מ"ט שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה - הִיָּה ב'מִצְרַיִם', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מִצְרַיִם הַגְּרוּזִי', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'תְּשׁוּבָה עֲלָאָה' (כַּתְּבִי הָאֲרִיז"ל).

וְעַל-כֵּן אַחַר שֶׁנִּזְדַּכְּכוּ שֵׁם בְּמִצְרַיִם וְזָכוּ לְצִאֵת מִשָּׁם, סָפְרוּ מ"ט יָמֵי הַסְּפִירָה, שֶׁהֵם כַּנֶּגֶד מ"ט שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת מ"ט אוֹתִיּוֹת הַגְּלוֹ.

וּבַיּוֹם הַחֲמִשִּׁים - אָז: **"וַיִּרְדַּ ה' עַל הַר סִינַי"** (שְׁמׁוֹת יט, כ) - זֶה בְּחִינַת: ה'תְּשׁוּבָה' שֶׁל הַשְּׁמִיטָתָם בְּרָךְ בְּעֵצְמוֹ כְּבִיכּוֹל, בְּחִינַת 'שְׁעָרֵי-הַחֲמִשִּׁים'.

צב. ח"א מז - ועל פן נקראת ארץ ישראל: "ארץ החיים" (זהר וירא קטו. ועוד) - **פי השפעתה ממדת 'עקב', שנאמר עליו: יעקב אבינו לא מת** (תענית ה: זהר ויחי רנ:)

"ויעש לאביו אבל שבעת ימים" (בראשית נ, י)
- ענין 'אבלות שבעה ימים' -

צג. ח"א נא, ה - וזה בחינת 'שבעת ימי אבלות' רחמנא-לצלן, שמתאבלין עליו על שנסתלק נשמתו - כדי שיעלה נשמתו ל'אור-הפנים', בחינת 'מקיפין' - על-ידי שבעה ימים אלו.

צד. ספר-המדות, צדיק ח"ב ג - ב'שבעת ימי אבלות' של הצדיק - הקדוש-ברוך-הוא משפיע על המתאבלים עליו, מ'אור-הגנוז' מ'ששת ימי בראשית'.

"ויאמרו הננו לך לעבדים" (בראשית נ, יח)

צה. ח"ב א, י - יש 'שלוש עבודות' שמפסידין 'עבודות התפלה', והם 'שלוש מדות': א) "אל תהי בז לכל אדם" (אבות פ"ד מ"ג) - 'שלא לבזות שום אדם'. ב) 'עבודה-זרה' ו'קלקול האמונה'. ג) 'שמירת-הבית'. פי כל 'שלוש מדות' אלו - הם בחינת 'עבודות דסטרא' אחרא, ומפסידין 'עבודת התפלה'.

'בזוי אנשים', הוא בחינת 'עבודה' - כמו שמצינו באחי יוסף: על שבזו אותו ולא האמינו שהוא יהיה מלך, נפלו לבחינת 'עבודות', ואמרו לו: "הננו לך לעבדים" (בראשית נ, יח). - 'עבודה-זרה' וכו'. 'שמירת-הבית' וכו'.

"ועתה אל תיראו אנכי אנלכל אתכם ואת טפכם" (בראשית נ, כא)
"יוסף גמלו אותו אחיו רעה ובקשו להורגו, וכשבאו לידו גמלם טובה" (פסיקתא רבתי ל)

צו. ספורי-מעשיות, מעשה י מבערגער ועני - שאלו ה'קיסר' (מהבחור שהיה בן הבערגער): "השמעת מאותו הקיסר?! - השיב לו: "ששמע!" - שאל אותו על היפת-תאר' אם שמע ממנה?! - השיב לו גם-כן: "הן!"

והתחיל הבחור להתרגז ואמר: "זה הרוצח!" (הינו אותו הקיסר הנ"ל שדברו ממנו, כי הוא לא ידע שזה שמדבר עמו הוא הוא הקיסר בעצמו. והיה הבחור אומר בכעס פחורק בשניו עליו ואמר בכעס: "זה הרוצח").

ושאלו (הינו זה ה'קיסר' שנדמה לאיש אחר, שאל להבחור): "מפני מה הוא רוצח?!" - השיב לו: "בשביל אכזריות שלו וגסותו באתי לכאן!" - שאלו: "ואיך?!"

וישב עצמו הבחור: "שבכאן אין לו ממי להתירא!" - והגיד לו וספר לו כל אותו המאורע שעבר עליו. שאלו: "אם היה זה הקיסר בא לידך, היית נוקם בו עכשו?! - השיב לו: "לאו! (פי הוא היה רחמן)! אדרבא, הייתי מפרנסו כמו שאני מפרנס אותך!"

"וינחם אותם וידבר על לבם" (בראשית נ, כא)
"דברים המתקבלים על הלב"
(רש"י: [בראשית-רבה ק, ט - דברים שהן מנחמין את הלב])

צז. ח"א לד, ח - וזהו פשוט 'יוסף הצדיק', אמרה רחל' (בראשית ל, כג): "אסף אלקים את חרפתי" - כי כשנתגלה ה'נקדה' ששם 'אהבה הקדושה' - אזי נתבטל ה'חרפות', הינו 'ערלת לב', הינו: 'אהבות רעות'.

וזה שפתוב אצל 'יוסף' (שם מה, יב): "פי פי המדבר אליכם" - ופרש רש"י: "כפי פן לבי" - הינו: שהאיר ה'נקדה' שלו ב'וא"ו' [לב] שלו וכו'. - וכתיב בו (שם נ, כא): "וידבר על לבם", פרש רש"י: "דברים המתישבין על הלב!" - הינו: שהאיר ה'נקדה' כלליות' שלו, ב'לב כל ישראל'.

צה. ח"ב ה, ה - [הצדיק מנחם ומשמח הכל מן העצבות] - "זה ינחמנו ממעשנו ומעצבון ידינו" (בראשית ה, כט), **"ניחא דעלאין ותתאין"** (בראשית-רבה ל, ה; זהר בראשית מז: נח:), **שהוא מנחם ומשמח הכל מן העצבות, בחינת: "זה ינחמנו" וכו'.**

לקוטי תפלות על התורה - פרשת ויחי

תפלות בענין: פרשה סתומה - סתימת הקץ - אריכות הגלות - "עד מתי קץ הפלאות"

[א] לקוטי תפלות ח"ב לב

(על פי לקוטי מוה"ר ח"א רג, 'השם יתברך למעלה מהזמן')

"ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה"

(בראשית מז, כח)

"למה פרשה זו סתומה? - לפי שבין שנפטר יעקב אבינו, נסתמו עיניהם ולבם של ישראל, מצרת השעבוד שהתחילו לשעבדם. דבר אחר: "שבקט לגלות את הקץ לבניו, ונסתם ממנו. (רש"י, בראשית ד"ב, א)

"אספרה אל חק, ה' אמר אלי בני אתה, אני היום ילדתיך". רבונו של עולם, חי לעד וקים לנצח, אתה הוא קדם שבראת העולם, ואתה הוא לאחר שבראת העולם, כי אתה 'למעלה מהזמן', וכל הזמן כלו מה שהיה ומה שיהיה, אינו עולה אצלך אפלו כהרה-עין.

רבונו של עולם, רבונו של עולם, קדמון לכל הקדמונים, ראשון לראשונים, ואחרון לאחרונים. אתה הודעתנו מרחוק, דרכי נפלאותיך הנוראות, "לחיותנו כהיום הזה", להשיב נפשנו בעמק מרירות הגלות הארד הזה, להזכירנו גדלת נוראותיך, לחזקנו ולאמצנו, ולנחמנו בכל צרותינו.

אשר כבר סבלנו צרות רבות ורעות בלי מספר מיום החרבן עד הנה, אשר פמעט "כשם פח הספל", כי ארץ עלינו הגלות מאד מאד, וכבר כלו כל הקצין, "ואין אתנו יודע עד מה", "עד מתי קץ הפלאות", "ורבים מבני עמך נכשלו ונפלו" על-ידי-זה, על-ידי 'אריכות הגלות' המר הזה כלי-כך.

אבל באמת אתה חושב מרחוק להטיב אחריתנו, בטובות נוראות ונפלאות, אשר לא נשמעו מעולם, ויש תקנה לאחריתנו. על-כן רמזת לנו מרחוק, והודעתנו גם עתה, התנוצצות נפלא מבחינת 'למעלה מהזמן'.

למען גדע ונאמין: שכל 'אריכות הזמן' של כל הגלויות והצרות, מה שעוברים על ישראל מיום הגלויות בכלליות, ובפרטיות כל מה שעובר על כל אחד ואחד - הכל אינו נחשב לכולם, והכל ישתכח ויתבטל לגמרי, בעת שיתגלה הדעת השלם, על-ידי משיח צדקנו שיבא במהרה בימינו, שנוצח להשיג הדעת של בחינת 'למעלה מהזמן'.

על-כן רחם עלינו גם עתה, והאר עלינו הארת הדעת הקדוש הזה, שהוא 'אורו של משיח', באפן שנוצח להכניע ולבטל כל התאות והמדוות-רעות, על-ידי שנוצח תמיד בבטול-הזמן, כי הזמן רץ ושט ופורח מאד, ואינו מתמהמה ומתעכב אפלו רגע אחת, ואין בו שום תפיסה כלל, כי באמת אין שום זמן כלל.

חמל עלינו בחמלתך הגדולה, והצילנו מפגעי הזמן, ואל נחליף עולם עומד לנצח, בעולם עובר חס ושלוש. חננו מאתך דעת ושכל אמתי, באפן שנוצח להבין ולראות 'בטול-הזמן', ואל יטעה אותנו הזמן כלל.

ונצפה להתחיל בעבודתך בכל יום ובכל עת מחדש, ואל יבלבל אותנו כלל כל מה שעבר עלינו עד אותה השעה. ונצפה בכל עת לקדש עצמנו באמת, ולקשר ולכלל כל הזמן, בבחינת 'למעלה מהזמן', עד שנוצח לצאת מתחת הזמן והמקום, לבחינת 'למעלה מהזמן', 'למעלה מהמקום', כרצונך וכרצון צדיקיך-האמתיים אשר זכו לזה בשלמות באמת. "השיבנו ה' אליך ונשובה, חדש ימינו כקדם". יהיו לרצון אמרי-פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי.